

Úvodník

Duchovný úvod výročnej kňazskej správy za r. 2007

„Potom som im povedal: Vidíte zlé polozenie, v ktorom sa nachádzame, že Jeruzalem je zborený a jeho brány sú spálené. Nože, postavme hradby Jeruzalema, aby sme neboli ďalej na posmech.“ Nehemiáš 2,17

Bratia a sestry,

prečítaný biblický text nás uvádza do situácie v polovici 5. stor. pred Kristom a odhaľuje nám nečakanú a prekvapujúcu skutočnosť. O čo ide? Často krát z našich kazateľníc počuť nádherné slová o tom, ako Boží ľud po desaťročiach, ktoré strávil v Babylonskom zajatí, sa vzbopil a vrátil do krajiny svojich otcov. Očakávali by sme, že ľudia ktorí dokážu urobiť takýto obrovský krok viery, sú nie len duchovne, ale aj mravne na takej úrovni, že dokážu prekonať všetky problémy a ťažkosti, ktoré boli spojené s novovýstavbou ich otčiny. Ale miesto toho, že by sme mohli po šesťdesiatich rokoch od návratu konštatovať, že krajina je skonsolidovaná, infraštruktúra funguje, vidíme, že v skutočnosti to tak nebolo. Múry Jeruzalema, ktoré mali chrániť Boží ľud pred jeho nepriateľmi, boli od 9. áva 586 pred Kristom stále zničené. Táto skutočnosť svedčí o tom, že počiatočné nadšenie vystriedala apatia, každodenné starosti a problémy, s ktorými zápasila každá jedna rodina. Z knihy proroka Ezdráša vieme, že táto apatia bola dokonca oveľa nebezpečnejšia, ako by sa na prvý pohľad zdalo. Ľud nie len rezignoval na obnovu hradieb, ale akosi spontánne prijímal náboženstvo a zvyklosti svojich susedov.

Neuvedomoval si, že je nositeľom nesmierne dôležitej zvesti, že Hospodin, ich Boh, je Pánom neba i zeme. A tak svojho Boha opäť znižoval na úroveň falošných bohov a predstáv, ktoré o bohoch mali okolité národy. V tejto situácii začal Boh konať spôsobom, ktorý sa priech našim ľudským predstavám a logike. Rozhodol sa, že svojmu ľudu opäť pomôže a pošle mu vodcov, ktorí národ privedú k tomu, aby dal svoj duchovný, ale aj spoločensko-politický život do súladu s Božím zákonom. Týchto vodcov našiel medzi židmi, ktorí ostali v Babylone.

O židovskej komunite v Babylone z prvých stáročí ich exilu vieme, že bola veľmi činorodá. Práve táto komunita bola prvou židovskou komunitou, ktorá sa začala živiť obchodom a rôznymi sprostredkovateľskými službami. Vieme, že mnohí z nej boli úspešní a tak nečudo, že aj svojim bohatstvom, postavením a vplyvom prevýšili židovské obyvateľstvo v Palestíne. A práve z tejto činorodej komunity poslal Boh do Jeruzalema Nehemiáša. Nehemiáš dosiahol významné postavenie na dvore perzského kráľa Artaxerxa. Byť kráľovým pohárnikom neznamenal byť obyčajným čašníkom, ale v skutočnosti to bola funkcia najvyššieho správcu kráľových zásob jedla a pitia. Nehemiáš sa tohto postavenia vzdal, aby odišiel do preňho mýtickej krajiny, o ktorej sice počúval každú sobotu v synagóge a ktorá mu bola prezentovaná ako vlasť predkov, ale o ktorej, vďaka svojmu postaveniu, musel vedieť, že je chudobná, zdevastovaná a ľudia, ktorí tam žijú sú na nízkej kultúrnej aj náboženskej úrovni.

Čo ho teda viedlo k odchodu z „centra svetového diania“ na úplnú

perifériu? Nebolo to nič iné, iba Boží hlas, ktorý mu hovoril, aby išiel a opäť vybudoval hradby Jeruzalema. Táto túžba v ňom dozrievala dlhé roky, ale keď v ňom raz dozrela, nebolo viac žiadnej sily, ktorá by ho zastavila. Môžeme si položiť otázku, prečo je znovupostaveniu hradieb Jeruzalema venovaná taká veľká pozornosť. Odpoveď je oveľa komplikovanejšia ako by sa zdalo. Hradby Jeruzalema totiž nikdy neboli iba kamene v múre. Ale v skutočnosti predstavovali a predstavujú duchovnú stavbu. Pokiaľ stoja hradby Jeruzalema, tak je to dôkaz, že Boží ľud je v bezpečí a v Božej ochrane a zároveň na dobrej ceste, ktorú určil nebeský Pán. Hradby Jeruzalema sú vlastne Božou stavbou, ktorá chráni Izrael nie len pred fyzickou záhubou zo strany nepriateľov, ale aj pred zhubnými duchovnými vplyvmi, ktoré chcú zničiť Boží zákon a akúkoľvek spomienku na Boha, ktorý dáva život. Nepochybne práve tento duchovný motív zohral v Nehemiášovom rozhodovaní najdôležitejšiu úlohu. Ak si teda zrekapitulujeme historické pozadie, môžeme konštatovať, že Boží ľud prežil približne 150 rokov neskutočných turbulencií. Najprv v roku 586 pred Kristom bol Jeruzalem dobytý a vypálený babylonskými vojakmi a ľud odvedený do zajatia, potom v roku 538 pred Kristom kráľ Kýros dovolil Božiemu ľudu vrátiť sa späť do vlasti a v roku 444 pred Kristom prichádza Nehemiáš, aby znovu postavil hradby Jeruzalema. Tento staviteľský čin sa okamžite prejavil aj v živote vtedajšej judskej komunity. Prichádza pisár Ezdráš, ktorého neskoršie generácie rabinov nazvali prvým veľkým židovským rabinom, zhromažďuje ľud na nádvorie chrámu, číta mu Mojžišov zákon a všetci prítomní

prisahajú, že budú žiť podľa tohto zákona. Bola to veľkolepá a neopakovateľná scéna. Ako by sme mohli premietnuť túto historickú, ale aj duchovnú scénu o obnove hradieb Jeruzalema do pomerov nášho cirkevného zboru? Nepochybne sa ponúka viacero prirovnání, z ktorých si skúsime niektoré všimnúť a ktoré stoja za chvíľu zamyslenia sa. Náš cirkevný zbor sa môže preukázať 400 ročnou históriou. Čo nie je málo! Počas týchto 400 rokov zažili evanjelici mnoho zvrátov a mnoho pozoruhodných zmien. Nie je tu miesto na komplexnú rekapituláciu dejín nášho zboru. Ale jedna vec je pre mňa veľmi pozoruhodná. Vždy keď bol zbor na vzostupe, tak staval kostoly a školy. Objektívne môžeme vystopovať minimálne 3 obdobia zboru, kedy sa tak dialo. Prvé takéto obdobie bolo v prvej polovici 17. storočia, keď evanjelici postavili v Bratislave dnešný Jezuitský a Uršulínsky kostol a tak isto školu. Vieme, že v tom období drvivá časť obyvateľov mesta sa hlásila k evanjelickej cirkvi a zažívala rozkvet, ktorý bol trňom v oku vtedajšej vládnucej vrstve. Akonáhle boli kostoly a školy evanjelikom odobraté, ich počet rapídne klesal. To isté sa opakovalo aj koncom 18. storočia a napokon aj v prvej polovici 20. storočia, keď bol postavený Nový kostol, okolo ktorého sa vtedy zhromaždilo asi 7 tisíc slovenských evanjelikov. Je naozaj povšimnutiahodné, ako nové chrámy a dobre organizačne zriadená cirkev boli vždy počiatočným impulzom duchovného rozkvetu, ktorý potom vždy nasledoval.

Nepochybne druhá polovica 20. storočia a taktiež počiatok tohto storočia nás zastihli v situácii veľkého úpadku. Úpadok bol spôsobený jednak tlakom zvonku, ale určite aj postupným mravným

rozpadom celej spoločnosti. Opäť tu nie je miesto na skúmanie všetkým príčin, ktoré k tomuto úpadku viedli. Ale je čas povedať si, že je v našich silách tento úpadok nie len zastaviť, ale priviesť náš zbor k opätovnej duchovnej obrode. Myslím, že náš zbor v súčasnosti opäť zažíva situáciu, keď dáva do poriadku svoje chrámy a duchovné strediská a to ma naplňuje vierou a nádejou, že dejiny sa v našom zbere budú opäť opakovať. Iste, je to iba môj subjektívny pocit, ale keď bol vztýčený kríž nad kaplnkou v Evanjelickom dome starostlivosti, bol pre mňa silným emocionálnym zážitkom. Každý krát, keď hľadím na tento kríž, ktorý je vidieť z rôznych častí Bratislavy, mám vo svojom srdci slávnostný pocit novej nádeje a nového začiatku. Tento vztýčený kríž je síce len kusom dreva a časom určite odhynie. Ale posolstvo, ktoré z neho vyžaruje, je veľmi silné. Tento kríž je pre mňa znovu postavením hradieb bratislavského „Jeruzalema“. Sme tu, máme slobodu a je len na nás, či dokážeme tak, ako tí ľudia v dávnych dobách, zhromaždiť sa na nádvori a znovu prisahat vernosť nášmu Pánovi a prejavit túžbu kráčať len po Jeho cestách. Nemôže to za nás urobiť ani náš kňaz, ani otec, ani naše dieťa, musí to urobiť každý sám. Ale len vtedy,

keď tento čin urobíme, prestaneme byť ďalej na posmech tomuto svetu a budeme mu môcť nastaviť zrkadlo, v ktorom budú môcť ľudia vidieť, čo to znamená a kam vedie život bez Boha.

Nehemiáš zanechal výnosné postavenie. Obetoval sa pre svoj ľud, postavil hradby Jeruzalema. Nebol ničím iným, iba obyčajným staviteľom. Určite žilo v jeho dobe mnoho ľudí, ktorí sa vyznali v staviteľstve. Ale iba on pochopil, ako nesmierne dôležité je tieto hradby postaviť. Táto práca, aj keď navonok fyzická a možno nie celkom zaujímavá, bola výsostne duchovnou prácou. Aj my sme pozývaní k tomu, aby sme konali možno navonok prácu ničím výnimočnú, zaujímavú a už vôbec nie lukratívnu a predsa, len keď vykonáme aj túto tzv. „neduchovnú“ prácu, môžeme sa stať malými Nehemiášmi pre svoju rodinu, priateľov, pre spoločenstvo, v ktorom žijeme. Chce to len jedno, nezavrieť svoje oči pred rozvalinami, netváriť sa že ich nevidíme, ale pozrieť sa pravde do očí, že aj v Bratislave práve dnes a práve teraz dozrel čas na vyrieknutie toho, čo povedal Nehemiáš. „Nože postavme hradby Jeruzalema, aby sme neboli ďalej na posmech.“

Michal Zajden
predsedajúci zborový farár

Čo nás čaká a neminie

Bratia a sestry,

s bratom dozorcom často dostávame otázky, čo sa robí alebo bude robiť v cirkevnom zbere. Najčastejšie je to pri stretnutiach po službách Božích, keď sa

môžeme rozprávať s ľuďmi v pastorálnych obvodoch. Väčšinou po týchto otázkach nasledujú aj rôzne návrhy, čo by sa malo urobiť, alebo zlepšiť v tom – ktorom pastorálnom obvode. Tieto rozhovory sú pre nás dôležité. Pretože Vy ste tí, ktorí žijete a pracujete vo svojom prostredí a nik lepšie nevidí, kde ho „tlačí topánka“ ako ten, ktorý prichádza niekedy denne

do svojej „zborovej siene“, či „kostola“. Tieto rozhovory nám pomáhajú utvárať si ucelenú podobu všetkých požiadaviek našich pastorálnych obvodov. Samozrejme, ľudia v jednotlivých pastorálnych obvodoch vidia „svoje veci“ lepšie ako problémy a ťažkosti, s ktorými sa boria iné obvody. Preto som si jedného rána sadol a pokúsil som sa napísať, čo všetko sa v priebehu nasledujúcich rokov musí v našom zbere urobiť a zároveň som napísal čo sa urobilo od leta minulého roka. Verím, že tento prehľad Vám umožní vytvoriť si ucelenejšiu predstavu o veľkosti nášho zboru a množstve prác, ktoré sú ešte pred nami. Neurčoval som priority a nevyčísloval finančný objem týchto prác. Dal som na papier iba holé fakty, tak ako mi prichádzali na um. Je celkom možné, že tam nie sú spomenuté všetky veci, tento zoznam je otvorený pre každého, aby ho doplnil. Zároveň je však výzvou, aby sme spoločne rozmýšľali, ako tieto náročné úlohy, ktoré sú pred nami, čo najefektívnejšie splniť.

Takže čo nás to čaká a neminie?

Evanjelický dom starostlivosti EDS

(bývalá Ev. nemocnica)

1. Dať do prevádzky domov dôchodcov
2. Dokončiť podzemnú garážu pod kotolňou pre domov dôchodcov
3. Dokončiť úpravu dvora (pódium a parkovacie miesta)
4. Dozariadovať vysokoškolský internát v EDS

Bývalé nové evanjelické lýceum (ŠUP)

5. Zriadiť druhú časť vysokoškolského internátu
6. Pripraviť jedno poschodie

Čo nás čaká a neminie

pre jazykovú školu

7. Zaviesť teplú vodu pre telocvičňu

Areál Pastorálneho obvodu Veľký kostol

8. Urobiť sociálne zariadenia pri Malom kostole
9. Opraviť strechu Veľkého kostola
10. Dobudovať priestor medzi átriom Malého kostola a záhradou
11. Dobudovať osvetlenie celého areálu
12. Opraviť organ Veľkého kostola
13. Opraviť strechu na Konventnej 11

14. Opraviť kaplnku na Konventnej 11
15. Opraviť fasádu na Konventnej 11
16. Zriadiť kanceláriu pre hospodársku správu
17. Opraviť fasádu a strechu na Panenskej 28
18. Zlepšiť ozvučenie Veľkého kostola
19. Opraviť cestu v záhrade Veľkého kostola
20. Opraviť strechu Starého lýcea

Areál Pastorálneho obvodu Nový kostol

21. Nové kúrenie do Nového kostola
22. Oprava strechy Nového kostola
23. Maľovka Nového kostola
24. Okná Nového kostola

25. Zborová sieň na Legionárskej 4
26. Sociálne zariadenia na Legionárskej 4
27. Dvere v zborovej sieni na Legionárskej 6
28. Zariadenie na ubytovni na Legionárskej 4
29. Rekonštrukcia bytu pre s. farárku Polckovú na Legionárskej 2
30. Rekonštrukcia bytu br. farára Mišinu na Legionárskej 6
31. Sociálne zariadenie v Novom kostole
32. Rekonštrukcia priestorov pre archív vo veži Nového kostola

Areál Pastorálneho obvodu Dúbravka

33. Byt pre zborového farára v zborovom dome
34. Odstránenie vlhkosti v zborovej dome
35. Nové kúrenie v zborovom dome
36. Nové záclony v zborovom dome
37. Utesnenie okien v zborovom dome

Hospodárska správa

38. Nové plastové okná v byte s. kapláanky Hlačokovej
39. Optimalizácia telefonického a internetového pripojenia

Univerzitné pastoračné centrum – Mosty

40. Ozvučenie UPC

Financie na duchovný rozvoj

CZ ECAV Bratislava – uvedené aktivity chceme podporiť v tomto kalendárnom roku

41. Nový spevníček pre účastníkov biblických hodín
42. Hudobné nástroje pre stredajšiu mládež
43. Hudobné nástroje pre mládež

- v Dúbravke
44. Denné detské tábory
45. Tábor pre dorast
46. Návšteva Fínov
47. Návšteva Francúzov
48. Návšteva Slovákov z Dolnej zeme
49. Pobyť a pohostenie hostí pri 40. výročí začatia mládeže
50. Stretnutie šiestich národov
51. Letný tábor UPC

Správčovské spoločnosti

V súčasnosti máme tri správčovské spoločnosti, ktoré spravujú 14 budov v našom vlastníctve. Každá z týchto budov si vyžaduje neustálu starostlivosť a množstvo rôznych, ale aj závažných opráv, ktoré sa dajú vyčíslieť v desiatkach miliónov korún.

Okrem toho nám toto vlastníctvo prináša aj množstvo nedorozumení a konfliktov s našimi nájomníkmi, preto vedieme v súčasnosti 14 súdnych sporov. Toto všetko je neblahé dedičstvo minulosti. Každý deň sa presvedčam, že komunisti sú zlodeji! Majetok vedeli skonfiškovať, vyťažiť z neho čo sa dalo a zdevastovaný vrátiť pôvodným majiteľom.

Žiaľ veľkým problémom je aj skutočnosť, že ľudia v cirkvi – a dokonca priamo v zbore – hľadajú cesty, ako spochybníť spravovanie majetku súčasným presbyterstvom a predsedníctvom zboru.

Čo všetko sa nám podarilo urobiť od leta minulého roka:

1. Zriadil sa vysokoškolský internát v EDS
2. Opravila sa fasáda na Panenskej 28
3. Urobila sa kanalizácia na Konventnej 11

4. Skultúrnilo sa átrium
Malého kostola
5. Opravila sa veža Nového kostola
6. Vymaľoval sa suterén
na Legionárskej 4
7. Vymaľovali sa chodby v troch
vchodoch na Legionárskej
8. Vymaľovala sa zborová sieň
a vybrúsilí parkety na Legionárskej 6

Spoločenstvá mladých rodín

Deň čo deň jednomyseľne zotrúvali
v chráme, po domoch lámali chlieb
a požívali pokrm s plesaním a úprimným
srdcom, chváliac Boha a tešiac sa priazni
všetkého ľudu. A Pán pridával deň čo deň
zachránených k tomuto spoločenstvu.
(Sk 2, 46-47) Kto by pri čítaní týchto bib-
lických veršov nezatúžil po spoločenstve
podobnom tomu, ktoré mali kresťania
prvotnej cirkvi v Jeruzaleme? Nemusíme
však zostať iba pri snoch či túžobných
viziách. Dnes nám život v cirkvi Kristovej
dáva možnosti okúsiť mnoho podôb
spoločenstva. A kto raz zažije blízke
vzťahy („jednomyseľnosť“) v rodine
Božích detí, určite bude spoločenstvo aj
naďalej vyhľadávať, hoci sa možno jeho
životné okolnosti zmenia. Tak to bolo
i s nami, mladými rodinami, ktoré sa teraz
zväčša stretávame pri Novom kostole.
Pán Boh si povolal služobníkov, ktorí
založili prvé dve spoločenstvá pre mladých
ľudí (Odrast a RoSa), ktorí už cítili, že
odrástli z mládežníckych čias a hľadali
možnosť stretávať sa s bratmi a sestrami,
ktorí prežívajú podobné radosti i zápasy
– prvé zamestnanie, budovanie manžel-

Čo nás čaká a neminie

9. Urobil sa byt pre br. farára Šefranka
10. Ozvučili sme Nový kostol
Myslím, že v tomto zozname je
dost námetov na rozmýšľanie a spoločne
hľadanie ako ďalej napredovať v našom
cirkevnom zbore.

Michal Zajden
predsedajúci zborový farár

ského vzťahu a pod. Prežívali sme spolu
krásne spoločenstvo, ale náš život išiel
ďalej, prišli prvé deti a naše možnosti
takéhoto „nezávislého“ stretávania sa
značne zúžili. Naďalej sme však všetci
(toho času bývalí) členovia uvedených
skupiniek prežívali obrovskú túžbu po
duchovnom spoločenstve.

Pozdravte bratov v Laodikei i Nymfu
a cirkev, ktorá je v jej dome. (Kol 4,15)
Nejaký čas sme sa iba modlili a premýšľali
nad možnosťou založiť malú domácu
skupinku. A Pán nám dal odvahu začať.
Boli sme dve, neskôr tri rodiny so sotva
polročnými bábätkami. Nikto z nás nemal
skúsenosť so spoločenstvom, kde sú
prítomné také maličké deti. Bola v nás
len túžba po Božom slove a vzájomnom
zdieľaní podobných radostí i starostí.
A Pán Boh ju požehnal. Našli sme formu
a hoci to nebolo pri detičkách vždy ľahké
a ani frekvenciu každotýždňového stre-
távania sa, ku ktorej sme sa odhodlali, sa
nám nie vždy podarilo dodržať, boli a sme
veľmi vďační za to, čo nám Pán Boh dal,
v čom nám otvoril oči a ako nás viedol
ďalej. Ďalej až k myšlienke, ktorá by snáď
mala byť vlastná každému kresťanskému
spoločenstvu – že treba rásť a podľa potre-
by sa deliť. A Pán Boh nám opäť požehnal.
Pozvali sme ďalšie mladé rodiny, povzbu-

dili sme ich do stretávania sa, rozdelili sme sa, a tak sa s Božou pomocou dnes stretávajú štyri domáce spoločenstvá (už nielen) mladých rodín.

Ďakujeme Pánu Bohu, ale aj vedeniu nášho cirkevného zboru za všetku pomoc, podporu a povzbudenie. Chceme byť otvorení aj ďalším z vás, ktorí hľadáte podobné spoločenstvo. Ak by ste chceli

prísť medzi nás, ozvite sa na e-mail mi-naricova@zoznam.sk, poskytneme vám bližšie informácie.

K našim spoločným akciám už niekoľko rokov patria rodinné dovolenky – tábory. Bližšie informácie a tohtoročnom tábore nájdete nižšie (na s. 36).

Katarína Minaričová

Konferencia o rodine 4.- 6. apríl 2008 v Bratislave

Prvý aprílový víkend sa v priestoroch Cirkvi bratskej na Cukrovej ul. v Bratislave konala po prvýkrát konferencia o rodine s podnadpisom "A budú jedno telo..."

Organizátorom bola Evanjelická aliancia v SR miestna skupina Bratislava a programom nás sprevádzal brat Ján Kerekrety.

Po privítaní a úvodných slovách sme spoločne vzdali chválu nášmu Pánovi piesňami a modlitbami, v ktorých sme ďakovali za možnosť takejto konferencie a vyprosovali pre ňu Božie požehnanie.

Už z názvu celého podujatia vyplýva, že hlavnou témou obidvoch dní konferencie bola rodina, zvlášť kresťanská rodina.

V dnešnom svete, kde manželstvo stráca svoj význam, kde ubúda svadiieb a pribúda rozvodov, kde deti musia vyrastať v neúplných rodinách, boli slová o manželstve, ako o Božom pláne pre človeka, Jeho jedinečnej a ničím nenahraditeľnej úlohe, dôležitým zamyslením sa nad významom a hodnotou manželstva, adresovaným aj do kresťanských radov. Ani kresťanská rodina nie je imúnna voči útokom dnešného konzumného sveta a musí zápasiť s krízami v manželstve či rodičovstve.

Práve na tému "Krízy v manželstve" nám prišiel až z Košíc porozprávať brat L. Badiar a v inej prednáške nám zas opísal biblický model manželstva. "Potrebuje eros manželstvo?", o tom nám vo svojom vstupe rozprával brat kazateľ D. Pastirčák. Činnosť Inštitútu rodiny nám priblížil brat S. Vojtko.

Benjamín – zázemie pre mamičky s malými deťmi

Prededávnom sa konal výročný zborový konvent, na ktorý nás pozýval netradičný plagátik s detskou kresbou a nápisom „Cirkevný zbor – náš domov“. Vo mne to hneď evokovalo myšlienku – áno, náš cirkevný zbor sa „omladuje“. Istotne ste si všimli, že najmä v Novom kostole pribúdajú čoraz mladší účastníci služieb Božích. Mnohí z nich sú ale veľmi neposední, a tak sme my, ich rodičia, veľmi uvítali iniciatívu vytvoriť na Legiónárskej 4 miesto pre maličké deti. Pekne upravená herňa dostala názov Jasličky Benjamín. V nedeľu, počas služieb Božích,

Na záver si mohli účastníci vybrať z dvoch seminárov. Prvý – s názvom "Potešenie z blízkosti v zrelom veku" viedli manželia Lenczovci a druhý seminár "Riešenie osamotenosti – veľké prikázanie" si pre nás pripravili manželia Kriškovci.

Medzi každou prednáškou bola presávka a čas na občerstvenie, priateľské rozhovory a priestor na nadviazanie nových kontaktov.

Bolo dobré byť na konferencii a prijať povzbudenie do manželstva vychádzajúce zo zaslúbení v Božom slove. Už teraz sa teším na ďalšie jej pokračovanie o rok, lebo téma o rodine a manželstve nemôže byť nikdy úplne vyčerpaná.

Denisa Kováčová
účastníčka konferencie

tam možno dieťaťko prebaľiť, nakrmiť, môže sa tam pohrať a ak to zvládne, aj zostať pod dozorom ochotných sestier, ktorým aj touto cestou za ich službu ďakujem.

My mamičky sme sa však chopili príležitosti a rozhodli sme sa v jasličkách stretávať aj počas týždňa – veď kde inde by sme mali hľadať rovesníkov – kamarátov pre naše detičky a pre seba radu, podporu i modlitbu, ako v našej kresťanskej rodine? A Pán Boh nám hneď ponúkol i možnosť otvoriť priestory pre už osvedčený detský klub, ktorý dovtedy fungoval v priestoroch Cirkvi bratskej. Myslím, že za všetky mamičky môžem povedať, že sme veľmi vďačné, že môžeme privádzať naše deti do tejto „prípravky“ na škôlku, kde nechýba láskavé prijatie, biblická lekcia a modlitba. Máme tu ozajstné

zázemie a (najmä po duchovnej stránke) bezpečné prostredie pre naše deti.

V súčasnosti teda v zborovom bulletine nájdete naše mamičkovské „utorky“, kedy mávame voľnú herňu a priestor pre odpočinok, rozhovory o výchove a čomkoľvek, čo prežívame, a takisto „stredy“, kedy sa koná Detský klub Benjamín, čo je prakticky celé dopoludnie intenzívneho programu pre deti od najútlejšieho veku. Raz do mesiaca sa v jasličkách stretávajú niektoré mamičky na vlastnom spoločenstve, ktoré sa zameriava na ich osobný duchovný rast.

A tak naše aktivity pomaly prerástli priestorové možnosti jasličiek (najmä klub v stredu navštevuje čoraz viac mamičiek s deťmi, len detí sme prednedávnom napočítali 35!), preto sme veľmi rady,

že sa otvorila možnosť rekonštrukcie suterénnych priestorov na Legionárskej 4. Ďakujeme za všetky vaše príspevky, či už priamo na účet, alebo nákupom našich drobných výrobkov na vianočnom bazáre a veľkonočnom jarmoku.

Ďakujeme však najmä nášmu nebeskému Otcovi, ktorý nás učí budovať kresťanské rodiny a otvára náš cirkevný zbor aj pre tých najmenších. Chceme poďakovať aj všetkým sestram – predovšetkým sestram Mišinovej, Šebestovej a Lenke Zajdenovej za nedeľné jasličky, Deniske Kováčovej za kopu mamičkovských aktivít, ako i „tetám z klubu“ Dagmar a Natálii – bez ich zapálenej služby by na Legionárskej nikdy nebolo tak živo.

Katarína Minaričová

Koľko lásky váži moje od-pustenie?

*„A odpusť nám viny naše, ako aj my
odpúšťame vinníkom svojim!“ Matúš 6,12*

Adam prichádza na resocializačný pobyt. Krucifix na stene izby vystrieda fotka Hitlera. Žije tam závislý tenista Gunnar a zlodej benzínok Khalid, ktorý si šetrí peniaze, aby sa mohol vrátiť domov a bojovať v svätej vojne. A ešte Ivan, evanjelický farár, ktorý sa o nich stará. Adam dostane za úlohu upiecť jablkový koláč. Pri kostole rastie jablňo, ktorej ovocie čoskoro dozrie. Jablká však napadnú červíky, potom ich žerú vtáky a nakoniec do stromu udrie blesk. Graduje aj vzťah Adama s Ivanom, ktorý nielenže nereaguje na Adamovu tvrdosť, ale aj fyzickú hrubosť mu odpláca nehranou láskavosťou. To Adama vytáča ešte viac.

Podobne ako obrázok vodcu, ktorý spadne vždy, keď bijú zvony a kniha, ktorá padá zo skrinky, keď buchnú dvere. Raz si Adam všimne, že sa otvára vždy na rovnakej strane. Opäť našťvaný na Ivanove chorobné prehliadanie reality a jeho naivný optimizmus, berie ju do rúk a prečíta si knihu Jób. Potom prichádza za Ivanom a znova mu vyhadzuje celú trpkú pravdu o jeho živote priamo do očí. Ivanovi sa zastavuje dych, kvapká mu krv z uší. A nielen to, Adam mu berie to najvzácnejšie, totiž vysvetlenie, že všetko to zlé, čo Ivana v živote stretlo, mu spôsobil diabol, aby skúšal jeho vernosť Bohu. Hovorí mu, že v skutočnosti ho chce zničiť Boh, pretože ho nenávidí. Ivan kolabuje a po zotavení stráca vieru. Už beztak

chatrný život obyvateľov farnosti sa závratne rúti k úplnému chaosu a rezignácii. Toľko dánsky film Adamovo jablko.

Rozmýšľam nad tým, ako môže človek pustiť bolesť, ktorá sa ho drží ako kliešť? Ako môže prekročiť múr negatívnej skúsenosti, ktorá ho naučila očakávať od ľudí nespravodlivosť? Čo povedať ľuďom, ktorí mali namiesto bezpečného detstva peko? Že majú rodičom odpustiť? Alkoholikovi, ktorý znásilňoval svoju dcéru? Matke, ktorá s tým dlhé roky nič nerobila? Bohu, že sa tomu prizeral a nezasiahol? Sebe? Čo vlastne odpustiť sebe?

Tých dôvodov prečo si držať záväžie ne-od-pustenia na svojich pleciach a vo svojom srdci poznáme všetci asi dosť. Zaujímavejšie sú ale skúsenosti tých ľudí, ktorí sa s tým rozhodli skončiť. A príbehy tých, ktorí chodia slobodní, zbavení povinnosti od-pustenia.

Adam si myslel, že musí Ivana konfrontovať s jeho minulosťou. Preto mu vyhodil na oči zneužívanie z detstva, samovraždu jeho manželky, postihnutie syna i nádor, ktorý má v hlave. Aby mu dokázal, že jeho viera je barlička, ktorá sa pri stretnutí so skutočnosťou zrúti ako domček z kariet. Takmer by sa mu to podarilo, keby sa počas toho nestal aj on nasledovníkom človeka, ktorého príklad Ivana naučil bezprízornej láske. Nevedno prečo, ale Ivan vybočil z radu nekončiacej medziľudskej špirály skúsenosti ne-od-pustenia a trom ľuďom, ktorí boli v jeho blízkosti poskytol rukolapný dôkaz od-pustenia. Dostali tak šancu vybočiť aj oni. Púšťal viac ako by mal a prehliadal viac ako musel. Nie preto, že bol farár, alebo kresťan, alebo neviem čo, ale preto, že to vychádzalo z jeho vnútra.

Domnievam, sa že existuje jediný zdroj bezdôvodnej a nezištnej schopnosti pustiť na zem zlo ľudí, ktoré nás zväzuje. A tým je skúsenosť, že niekto druhý tak nepochopiteľne bez akéhokoľvek nároku pustil preč moje slová a činy, ktoré ho zranili. Môže ma zmeniť vlastná skúsenosť od-pustenia z lásky, ktorej sa mi dostalo od druhých ľudí, potom ako som si uvedomil, čo som im vlastne spôsobil.

UPC MOSTY:

Víkendovka v Prahe

1.- 4. máj 2008

Pohoda, dobrá nálada, príjemné chvíle s Bohom, s priateľmi v meste, ktoré dýcha históriou, žije turistami a odkrýva miesta, ktoré sú nám známe z dobrých českých filmov. Takéto spomienky vo mne zanechala víkendovka Univerzitného pastoračného centra Mosty v Prahe, 1- 4. mája 2008.

Témou tohto víkendu bol „Normálny život“ s dvomi podtémami. Nad prvou z nich sme sa zamýšľali v piatok večer, keď nás Martin Balko uistil, že „Je normálne prežívať pokoj“. Snažili sme si pomenovať, aký je to normálny a nenormálny život, zároveň sme sa rozprávali, ako v živote nachádzame pokoj a čo robíme preto, aby sme ho nestratili. Zhodli sme sa na tom, že je normálne, že pokoj, okrem zakotvenia v Bohu nachádzame aj v záľubách, športe, v prírode, ktoré sú nám dané. Na Ježišovom živote sme si všimli, že aj On mal svoj čas na samotu, relax, modlitbu. Druhú podtému „Je normálne za niečím ísť“ nám v sobotu doobeda priblížil Andy

Koľko lásky váži moje od-pustenie?

Toto neustále robí práve Boh. On je generátor od-pustenia. Čaká kým využijeme svoju slobodu nato, aby sme sa pozreli do rovného zrkadla a uvideli skutok Ježišovej lásky pre nás. Od-pustenie nie je povinnosť, ale výsada. Adam nakoniec svoj koláč upiekol, hoci bol len z jedného jablka.

Martin Balko
zborový kaplán UPC – Mosty

Adamuščin. V skupinkách sme sa rozprávali o tom, čo sú pre nás normálne ciele, aké sú nenormálne ciele, čo robíme pre to, aby sme dosiahli tie svoje, či sme s tým spokojní a nakoniec, k čomu nás majú doviest. Bolo povzbudzujúce uvedomiť si, že je normálne mať v živote ciele, či už krátkodobé alebo dlhodobé a ísť za nimi, ale aj to, že nás majú viesť k spokojnosti v živote a nie nás zničiť. To znamená, že si máme dať také ciele, ktoré nás naplnia a na to máme použiť svoje dary od Boha, ktoré v sebe máme. Pán Boh od nás nechce pasivitu, práve naopak. Chce požehnať našu aktivitu, ktorá je prospešná nielen nám, ale aj ľuďom okolo nás, tomuto svetu. Téma „Normálny život“ bola pre nás veľmi aktuálna, keďže sa každý z nás učí žiť na tejto zemi podľa Božích princípov a túži po normálnom, pokojnom a šťastnom živote.

Nakoľko sa táto víkendovka konala v stavežatej Prahe, normálne bolo aj to, že sme vyšli do ulíc a spoločne objavovali krásne miesta, ktoré toto mesto ponúka. Staroměstská radnica s orlojom, kde sa vždy o ceľ hodine zhromaždili zástupy turistov, Karlov most, kde človek asi nikdy nie je sám, židovský Josef, Hradčany, Vyšehrad, Petřínská rozhledna,

Betlehemská kaplnka. To boli miesta, ktoré sme navštívili a popri tom si užívali, že môžeme byť spolu, vychutnávali si prítomnosť priateľov a uvedomovali silu spoločenstva. Pekným bonusom bola nočná Praha a polnočné neplánované stretnutie s dievčatami z Bratislavského lýcea na Staroměstskom námestí.

Štyri dni, ktoré prežije 15 mladých ľudí spolu, môžu mať rôzny obsah. Ale som presvedčená, že obsah tohto predĺženého víkendu nás nielen zblížil, ale taktiež posunul o čosi ďalej ako spoločenstvo, aj ako jednotlivcov.

Lenka Molitorisová

Adam Friedrich Oeser

Bratislava ani veľmi nepozná svojho rodáka Adama Friedricha Oesera (17. II. 1717) .

Hoci takmer celý aktívny život prežil v nemeckom Sasku, predsa jeho putá s Bratislavou boli živé až do konca života.

Narodil sa do obdobia panovania Leopolda I. – teda do časov protireformačných. Prvým učiteľom v Prešporku mu bol maliar E. F. Kamauf, po dvoch rokoch – iba 13 ročný – išiel do Viedne, k malia-

rovi Jacobovi van Schuppenovi. Zostal u neho až do r. 1739. Ale na dva roky 1733 – 35 sa vrátil do Prešporku, do dielne sochára Juraja Rafaela Donnera, ktorý v tom čase k Dómu sv. Martina pristavoval barokovú kaplnku a predovšetkým tvoril nový, barokový oltár so sochou sv. Martina a dvoma anjelmi (ktorí sú dnes v Národnej galérii v Budapešti), pred ktorým r. 1741 /?/ korunovali cisárovnú Máriu Teréziu za kráľovnú Uhorska.

Iba 22 ročný natrvalo odišiel z katolíckej Viedne do evanjelického Sasku, kde už v tom čase Drážďany, Lipsko a Weimar tvorili trojicu miest, kde umenie malo výnimočné miesto v spoločnosti.

V Drážďanoch, kde sa usadil, postupne získal čoraz významnejšiu pozíciu širokým rozhľadom a schopnosťami.

U Oesera sa učil kresliť neskorší bádateľ a dokonálny znalec antickej architektúry a umenia Johann Joachim Winkelmann, ktorého objavné diela, poznatky o dokonalosti klasickej architektúry, určili vývoj umenia ku klasicizmu.

V r. 1759 sa Oeser s rodinou presťahoval do Lipska, aby sa r. 1764 stal riaditeľom novozaloženej Akadémie kreslenia, ktorú viedol až do svojej smrti r. 1799.

Aj neskôr slávny Johann Wolfgang Goethe ako 16-ročný vstúpil do učenia kreslenia k Oeserovi (v r. 1765-68), i do jeho rodiny a sa zasnúbil sa s Oeserovou dcérou Friederikou, ktorej napísal slávne veršované listy. Vďaka tomuto

školeniu mohol Goethe cesty do sveta antického Ríma sprevádzať dokonalými kresbami.

Oeser zanechal veľké umelecké dielo. Predovšetkým maliarske – okrem mnohých tabuľových malieb aj výtvarné dotvorenie – nástenné maľby v kostole sv. Mikuláša – Nikolaikirche v Lipsku, ale bol tiež významným sochárom – vytvoril pre Lipsko pomník posledného kurfirsta a prvého saského kráľa Friedricha Augusta.

Na Prešporok – Pressburg nezabudol – ostala tu celá jeho rodina – a keď sa podarilo získať súhlas na stavbu dnešného Veľkého kostola, svoju radosť prejavil činom – oznámil, že namaľuje obraz – Učeníci z Emaus, dar kostolu, ktorý z Lipska dovezli a osadili do nového oltára.

Janka Krivošová

Oltárny obraz vo Veľkom kostole

Druhú polovicu 18. st. možno v celej Európe označiť dobou osvietenstva. Nielen Francúzsko a jeho významní filozofi – Diderot, Voltaire, Rousseau, aj nemeckí myslitelia dospievali k rovnakým názorom o človeku a obdivu k ľudskému rozumu a schopnostiam človeka. A pre architektúru a výtvarné umenia bol objav Herkulánea a Pompejí takým šokom, že celá kultúrna Európa chcela dokonale poznať antické dedičstvo, ktoré sa ukázalo natoľko oslovujúce a životaschopné, že všade sa začalo jeho napodobovanie. Pre výtvarné umenie to znamenalo upokojenie po dramatickom barokovom dynamizme, a zároveň sa otvorili brány

dávno zabudnutým témam, kde češť, patriotizmus je mierou šľachetne prežitého života - ožili hrdinovia antickej mytológie.

Aj A. F. Oeser, vychovaný v barokovom slohu, bol v 50. rokoch konfrontovateľný s názormi svojho žiaka Winckelmanna, (O napodobovaní gréckych diel) a najmä „ušľachtilá jednoduchosť a tichá veľkosť“ antických sôch nenechala nikoho ľahostajným. A tak Oeser vytváral diela dvoch tematických oblastí – obrazy z antickej mytológie, ktorými sa obklopovali noví, šľachtickí i meštianski milovníci umenia a religióznu maľbu.

Učeníci z Emaus do Bratislavského Veľkého kostola sú dielom vyzretého majstra, ktorý posledné dve desaťročia života maľoval predovšetkým biblické témy. V týchto témach bol holandský Rembrandt nedostižným vzorom a preto je jeho vplyv zreteľný aj na dielach neskorších umelcov. A tak i na Oeserovej religióznej maľbe nájdeme tento vplyv.

Na oltárnom obraze pod vzosnou klenbou po namáhavej ceste sa učeníci posadili k stolu s neznámym počestným, aby mu svorne vyrozprávali všetko, čím žili, čo do hĺbky zarmútilo ich dušu.

Osvetlený priestor s lampou je plný

ich smútku. Ale čo to za prekvapenie ich chytá za srdce, až musia rukou ten tlkot utíšiť. Veď ten spolusediaci vie ešte viac, veď to je známe gesto – láme a podáva im chlieb, veď je to On, živý, múdry, pokojný a plný nádeje. A oni majú tú češť a šťastie sedieť s Ním. Už nie smrť a beznádej, už je tu nová perspektíva. A radosť zaplavuje ich duše, stisla im hrdlá. Až sa nevládu od radosti ani pohnúť.

Toto je radosná zvesť, ktorú musel Oeser darovať svojmu zboru, svojmu rodisku. A Oeser, ktorý žil v prostredí slobody, a vyšvihol sa na špičku umeleckej spoločnosti v Sasku, vedel dosť o útlaku, krivde. Veď toto je príbeh o prešporskom evanjelickom zbore. Celý zbor sa vzráha, celé storočie prenasledovania sa končí, postavil si veľký chrám. Nie náhodou sa nový kostol podobá na ten, ktorý jezuiti odobrali. A nikdy nevrátili. Veď Oeser mal šťastie, na celý život utiekol do Sasku. Ale jeho rodina a blízki a známi ostali. Musel sa o svoj lepší osud podeliť. Konečne svitlo na lepšie časy. Prišla odvaha tolerovať aj evanjelikov v katolíckej Habsburskej ríši.

Janka Krivošová

4 × 4

Tentoraz nejde o označenie vozidiel s pohonom na všetky 4 kolesá, ale o 4 otázky 4 bratom na zodpovedných postoch v našom cirkevnom zbore. Všetci 4 sa tohto roku dožívajú životného jubilea: *Jozef Farkaš* (JF), zborový kantor v Novom kostole 80-tky, *Ján Grešo* (JG), farár nášho cirkevného zboru 75-tky, *Ján Kerekréty* (JK), zástupca zborového

dozorcú za Pastorálny obvod Veľký kostol 65-tky a *Boris Mišina* (BM), zborový farár 55-tky. Srdečne im blahoželáme, prajeme im hojnosť Božieho požehnanja a ďakujeme im za ich horlivú službu. – Za to, že ňou náš zbor posúvajú vpred.

1. S našim zborom ste prešli kus cesty. Vaše tohoročné životné jubileum je iste dôvodom aj k pohľadu späť. Koľko rokov žijete v bratislavskom ev. cirkevnom zbore a z čoho sa v našom

cirkevnom zbore, pri ohliadnutí späť, tešíte – za čo ste vďační?

JF: Do Bratislavy som prišiel v roku 1947 ako 19 ročný maturant, aby som študoval na vtedajšej Slovenskej vysokej škole technickej, odbor chemického inžinierstva. Hneď po príchode som sa prihlásil do cirkevného zboru, a keďže som už vtedy hral pomerne slušne na

organe, prihlásil som sa aj u kantora Veľkého chrámu Ing. Letňana a ponúkol som mu svoje kantorské služby. Po preskúšaní brat Letňan hneď súhlasil s tým, aby som sa stal kantorom v Malom chráme na Panenskej ulici. Odvtedy prakticky nepretržite pôsobím ako kantor nášho cirkevného zboru postupne v Malom, potom vo Veľkom a napokon od roku 1971 v Novom chráme na Legiónárskej ulici. Celkove teda šesťdesiatprvý rok. Osobne sa teším z toho, a som vďačný Pánu Bohu, že ma obdaroval neobyčajnou láskou ku kantorskému povolaniu a že bratislavský cirkevný zbor ochotne využíva moje kantorské schopnosti už toľké roky. Teším sa z toho, že náš cirkevný zbor napreduje a duchovne rastie, pretože ako v minulosti, tak i dnes disponuje vynikajúcimi kazateľmi

Božieho slova, pričom o raste duchovného života cirkevného zboru svedčí i rastúci počet vykonávaných aktivít. A do tretica sa teším z toho, že náš cirkevný zbor, ktorý sa v ostatnom období pasoval s finančnými ťažkosťami a prešlapoval na jednom mieste, dostáva sa postupne z tejto krízy a sú všetky predpoklady na úspešné celkové hospodárenie zboru. Za tento hospodársky trend cirkevného zboru ďakujeme najmä bratovi dozorcovi Ing. Pavlú, ktorý neváhal použiť svoje schopnosti a možnosti a dal ich do služieb cirkevného zboru. Výsledkom je dnes už fungujúci Evanjelický dom starostlivosti v priestoroch bývalej a chátrajúcej Ev. nemocnice. Ďakujeme Pánu Bohu, že nám takéhoto človeka poslal.

JG: Pohľad späť je spojený predovšetkým s vďakou Trojjedinému Pánu

Bohu. Stopy Jeho vedenia a zásahov vedú človeka k pokore. – V Bratislave som 22 rokov. Mám radosť z mnohých vecí v zbore: záujem poslucháčov o Božie slovo

a sviatosti; spontánna pestrosť foriem zborového života; záujem mládeže o náboženský život; fungujúca diakonická činnosť v zbere; ochota cirkevníkov podieľať sa na riešení problémov zboru. Som veľmi rád a vďačný, že Evanjelická nemocnica po rokoch bolestného pohľadu na ňu nám dnes poskytuje celkom nový obraz. Je mnoho ďalších vecí v zbere, ktoré mi spôsobujú radosť.

JK: V sobotu 5. 4. 2008 tomu bolo presne 33 rokov, keď som sa sobášom v Novom kostole a zmenou trvalého bydliska stal členom tohto cirkevného

zboru. Po niekoľkých mesiacoch ma niekto navrhol do presbyterstva a ani som sa nespamätal, už som tam bol. V kádrových materiáloch som mal jasne zapísanú príslušnosť k cirkvi a preto aj stop pre každý postup v zamestnaní. Nemusel som sa teda vyhovárať, prečo to nemôžem prijať. Tak som sa dostal od života mládeže aj k problémom celého zboru. Teším sa a som vďačný Pánu Bohu, že som zapadol do živej, aktívnej a fungujúcej mládeže. Napriek komunizmu a zákazu sme robili misiu, diakoniou, evanjelizácie, brigády v zbere, biblické hodiny, prácu s deťmi i mládežou a neskôr aj s rodinami. Chodili sme na návštevy

i prijímali návštevy, radovali sme sa a boli šťastní. Legionárska bol pojem na celom Slovensku a každý, kto chcel a nebál sa, mohol prísť medzi nás. Sieň neraz praskala vo švikoch. Štafetu viery sme odovzdali aj ďalšej generácii. Považujem to za veľkú Božiu milosť. Prežil som pravdivosť slov Pána Ježiša o cirkvi z Mt 16,18: „pekelné brány ju nepremôžu“. Naplnilo sa slovo L 1,73–74 „že budeme vyslobodení z ruky nepriateľov a bez bázne budeme Mu slúžiť ... po všetky dni života“.

BM: Keď som pred desiatimi rokmi prišiel do Bratislavy ako zborový farár,

nebol mi bratislavský cirkevný zbor neznámy. Z Bratislavy je moja maminka. Narodila sa síce na Morave, odkiaľ pochádzali obaja jej rodičia, ale od malička vyrastala v Živnodome v Bratislave. Tu som chodil štyri roky na strednú školu a po dvojročnej vojenskej službe som sa tu zamestnal. Potom som tu päť rokov študoval teológiu. Od 15 rokov som

v bratislavskom cirkevnom zbore chodil na mládež a na dorast a bol som členom spevokolu. Moja manželka je rodená Bratislavčanka. Zoznámili sme sa na stretnutiach dorastu na Legionárskej ulici a už je to 31 rokov, ako sme sa v Novom kostole zosobášili. V Bratislave sa narodil aj náš starší syn. Takže v Bratislave som žil 10 rokov a po mojom pôsobení v Liptovskom Hrádku - Dovalove a v Soli som sa po osemnástich rokoch do Bratislavy vrátil. Preto som vďačný, že ako mladý človek som tu mal duchovné zázemie. Dnes tu mám dobrých priateľov, teší ma rozmanitosť práce v našom cirkevnom zbore a ako kazateľ oceňujem, že tu nie len dávam, ale mám možnosť aj prijímať - počúvať iných kazateľov a bratov a sestry neordinovaných.

2) V čom vidíte nedostatky v živote nášho zboru, v čom sú podľa Vás jeho skryté rezervy - dosiaľ nevyužitý potenciál?

JF: Je na škodu veci, že vysoký mozgový potenciál, akým disponuje náš cirkevný zbor, je príčinou istej nejednotnosti ba skôr rozdelenosti členov cirkevného zboru do proti sebe stojacich skupín, ktorých názorové zblíženie alebo aspoň rešpektovanie názorov opierajúcich sa o skutkovú podstatu veci je v súčasnosti dosť ťažko očakávateľné. Príčinu vidím v nedostatku pokory a skromnosti, v nedostatku schopnosti vypočuť si názor spolubrata, či uznať vlastný omyl. Prevláda pýcha... V tejto oblasti máme značné rezervy. Prosme Pána, aby nás z toho vyviedol.

JG: Zvestované poslanstvo evanjelia by sa malo prejavovať na praktickom

živote všetkých, aj zvestovateľov aj poslucháčov. Keď sa objavia krikľavé rozpory medzi proklamovanými zásadami a životnou praxou, vzniká v duši túžba po Kristovom pokoji – po pokoji v srdci jednotlivcov, po pokoji v živote spoločenstva zboru. V tom je naša veľká rezerva.

JK: Jeden nedostatok je zrejmy a známy. Na základe prieskumu je tu veľká potreba práce zborovej diakonie a naša ponuka je zatiaľ naozaj malá. Nevyužili sme ani roky slobody, aby sme na tomto poli viac urobili. Chýba tiež kresťanská čajovňa – kaviareň (otvorené misijné centrum) bez alkoholu a fajčenia pre náš dorast a mládež. Detí v detskej besiedke je menej ako za komunizmu. Skryté rezervy? Sponiť nevyužitý priestor so schopnými, nevyužitými ľuďmi. Možno treba ešte niečo predať, aby sme opravili to, čo si chceme nechať a čo urgentne potrebujeme. Čas nepracuje v náš prospech!

BM: Nebudem hovoriť o nedostatkoch. A rezervy? Iste sú. No nepoznám na Slovensku iný cirkevný zbor, ktorý by bol toľké roky tak bohatý na podujatia, na rôzne spoločenstvá a mimoriadne akcie. Rezervy vidím v počtoch ľudí, ktorí by mohli prichádzať do kostola, na spevokol (je chronický nedostatok mužov), na mládež, na biblické hodiny, na konfirmáciu, na detské besiedky, na brigády... V Bratislave je množstvo evanjelických rodín, ktoré ešte len môžu objaviť, čo im ponúka viera v Spasiteľa, ich cirkev a náš cirkevný zbor.

3) Čo Vás v nedávnom čase najväčšmi oslovilo a čím? (napr. kniha, film, myšlienka, podujatie, udalosť, životná skúsenosť a pod.)

JF: Čo ma oslovilo? – Životné udalosti ostatných dvoch rokov ma utvrdili v presvedčení, že Pán Boh aj mňa miluje nesmiernou láskou. Práve v navštíveniach (strata manželky, sestry a švagra, vlastná choroba a následné operácie) pociťujem viac ako inokedy veľkú Božiu milosť a lásku, Jeho prítomnosť mojom živote, skutočnosť, že Pán Ježiš aj za mňa hriešneho zomrel na kríži ...

JG: Vyberiem aspoň niečo. Neprestáva ma fascinovať Božie slovo. Silno na mňa zapôsobili teologické myšlienky a spôsob vyjadrovania Paula Tillicha. Mnoho som získal z kníh V.E. Frankla, E. Fromma. V posledných mesiacoch som sa začítal do ruských klasikov. Žasnem nad psychologickou hĺbkou románov F.M. Dostojevského, L.N. Tolstojka.

JK: Biblia a kalendár Tesnou bránou hovoria denne do mojich situácií a problémov. To sa nedá ničím nahradiť. Inak sú to knihy Život s jasným cieľom a Zbor s jasným cieľom. Stretnutie kresťanov šiestich národov je veľkou príležitosťou pre prezentáciu evanjelického kresťanstva v Bratislave. Dúfajme, že sa nám to podarí využiť. Udalosť: Ťažká a zdĺhavá choroba nášho bývalého presbytera je pre mňa mementom vykupovať čas, kým môžem pracovať. Životná skúsenosť: Náš nepriateľ je neúnavný, nevzdáva sa a jeho snahou je zničiť nás. Preto si pripomínam slová Mt 24,13 „Ale kto vytrvá až do konca, bude spasený.”

BM: Pred poldruha rokom sa nám narodila vnučka. Veľmi sa z nej v rodine tešíme. Nanovo si uvedomujem, akým cenným Božím darom je rodina a zdravé

dieťaťko. Ale tiež cítim zodpovednosť za jej výchovu a za jej duchovný rast. A pýtam sa, či my dospelí sme nastávajúcimi generáciami dobrým príkladom živej viery, lásky, nádeje a vôbec slušného života v tomto svete.

4) Čoskoro si pripomenieme viacero vyznávačov: Petra a Pavla, Cyrila a Metoda, Majstra Jána Husa. Kto bol pre Vás svedkom viery, jej vyznávačom – príkladom pre Váš život?

JF: Nemôžem povedať, že by som mal konkrétneho vyznávača, ktorý by bol príkladom pre môj život. Z dejín cirkvi poznáme okrem spomenutých postáv mnohých vyznávačov Božích pravd, ktorí nie len trpeli, ale mnohí aj obetovali životy za svoje presvedčenie, za Božie slovo a evanjelium Kristovo. Od všetkých sa máme čomu učiť: vytrvalosti vo viere, presvedčeniu o Božích pravdách, nebojácnosti hlásať tieto pravdy a zotrvať pri nich aj napriek ohrozeniu života, ale aj skromnosti, pokory, ľútosti nad svojimi omylmi, atď.

JG: Aj títo aj mnohí ďalší. Ak mám vybrať jedného z uvedených, poukážem na Pavla. Jedno stretnutie so živým Ježišom Kristom ho vrcholne pozitívne poznačilo na celý život. I keď si je človek vedomý, ako ďaleko za týmito vzormi zaostáva, tak predsa ony neprestávajú pôsobiť príťažlivou silou.

JK: Každý v niečom. Cyril a Metod boli odvážni a obetaví misionári, vďaka nim sme tu mali kresťanstvo a Písmo omnoho skôr ako Česi a Nemci. Peter je príkladom ako využiť druhú šancu, ak človek zlyhal. Pavel v pracovitosti

a vytrvalosti – Pán Ježiš bol pre neho vždy na prvom mieste. Hus zostal verný až do smrti!!! Mal som šťastie poznať viacerých ľudí, ktorí úprimne verili a podľa toho aj žili. Ich osobná viera a život mi boli príkladom. Toto prajem aj budúcej generácii.

BM: Príkladov života viery som mal viac. No predovšetkým si cením svojich rodičov. Neboli dokonalí, ale aj v ťažkostiach

CIRKEVNÉ SPOMIENKY

Dr. Ing. Petra Zaťku (pokračovanie)

Zatvorili Tranoscus

Evanjelické cirkevné vydavateľstvo Tranoscus malo počas slovenského štátu rozličné problémy. Vari najväčšie nešťastie ho postihlo v septembri 1943, keď mu zakázali činnosť a zavreli predajňu. V tom čase som bol na porade poslancov na Sliaci a počas trvania porady som z Liptovského Mikuláša dostal správu, že nariadením Okresného úradu bol zatvorený Tranoscus aj s predajňou. Vec je veľmi vážna, preto ma žiadali, aby som u ministra Macha intervenoval za zrušenie tohto rozkazu.

Vzhľadom na to, že bolo treba konať urýchlene, neuvažoval som o intervencii u ministra vnútra. Zvolal som na poradu poslancov evanjelikov: Jána Líšku, dr. Emila Lukáča a generála Ferdinanda Čatloša. Oboznámil som ich s vecou a navrhol som ísť k predsedovi snemu

zložitej doby i v problémoch rodinného života, ostali verní Pánu Bohu, cirkvi i svojej službe, keďže otecko bol evanjelickým farárom. Keď pozerám na ich život, ako sa správali v rôznych situáciách a ako ich soctou zvládali, uvedomujem si, aké je dôležité pre našich potomkov, aby aj my sme im zanechali dobrý príklad života viery.

Otázky kládol *Martin Šefranko*

dr. Martinovi Sokolovi, oznámiť mu, čo sa stalo a žiadať ho o okamžitý zákrok u ministra Macha s tým, že ak Tranoscus nebude okamžite otvorený, rezignujeme na svoje poslancské mandáty.

Tu som už nemal možnosť poradiť sa s biskupmi. Konečne rozhodla o tom porada poslancov evanjelikov a bolo treba jednať rýchlo – veď bola zavretá aj predajňa Tranoscia v Liptovskom Mikuláši.

Všetci poslanci s mojim návrhom súhlasili, navštívili sme predsedu snemu, informovali sme ho o veci a žiadali okamžité zrušenie zatvorenia Tranoscia. Súčasne sme mu oznámili, že sme rozhodnutí zložiť mandáty ešte dnes, ak zatvorenie Tranoscia nebude odvolané.

Dr. Sokol oznámil, že sa postará o to, aby okresný úrad výmer o uzavretí Tranoscia odvolal. Po dvoch – troch hodinách nám oznámil, že minister vnútra Alexander Mach dal už okresnému náčelníkovi v Liptovskom Mikuláši príkaz, aby výmer okamžite zrušil.

Tuka žiada odstúpenie biskupov

Na inom mieste bude zmienka o problémoch, s ktorými bolo spojené štátne schválenie evanjelickej cirkevnej

ústavy. Ale už teraz musím poznamenať, že Tuka mal negatívny vzťah k evanjelickej cirkvi. Ani ako predseda vlády nedokázal v sebe premôcť konfesionalizmus a nevedel si osvojiť nakoľko možno objektívny prístup k veciam, ktoré ako predseda vlády mal riešiť. V evanjelickej cirkvi videl predovšetkým spoločnosť Čechoslovákov a tento jeho zorný uhol prevažoval pri uvažovaní o jej problémoch.

Osobitne sa zameral proti biskupom ev. a. v. cirkvi dr. Vladimírovi Čobrdovi a dr. Samuelovi Osuskému. Pravda, obaja boli nekompromisnými obrancami práv cirkvi a veľmi ani nezakrývali svoje československé štátne presvedčenie. Preto sa snažil nájsť spôsob, ktorým by ich donútil, aby sa svojich funkcií v cirkvi vzdali.

Isiel na nich rozličnými cestami. Hovoril s profesormi teológie dr. Jamnickým a myslím si, že aj s dr. Beblavým a pokúsil sa ich získať, aby biskupov presvedčili, že je v záujme evanjelickej cirkvi, aby sa vzdali. Potom šiel na biskupov priamo. Biskupi sa odvolali na generálny konvent, ktorý by im mohol vysloviť nedôveru, inak sa zdať nemôžu. Potom sa dohodli, že evanjelickí právnici vypracujú posudok o možnosti vzdania sa biskupov. Ale všetko bolo márne. Tukovi sa nedarilo nájsť cestu, ktorá by ho doviedla k cieľu, pretože v evanjelických kruhoch nenašiel nikoho, kto by mu pomohol. Ale ešte sa nevzdal.

Počas zasadania synody v Tatranskej Lomnici v roku 1940 ma Tuka pozval na rozhovor. Hneď na začiatku mi povedal, že otázku evanjelických biskupov musí riešiť, že nemôžu zostať vo svojich funkciách. Keď som sa ho opýtal na dôvody, tak okrem politickej nespoľahlivosti uviedol aj nedostatočnú kvalifikáciu oboch bisku-

pov. Ohradil som sa proti tomu, povedal som mu, že slovenskí evanjelici majú svojich biskupov radi a sú na nich hrdí, sú to osobnosti vzdelané, rozhladené, cirkvi i národu verné. Neodporoval mi, ale povedal, že mi bude veľmi povďačný, ak mu urobím jednu láskavosť. „Vy iste viete, že v Tatranskej Lomnici zasadá evanjelická synoda. Poslúžili by ste mi veľmi, keby ste tam šli a oznámili obom biskupom, že žiadam ich okamžitú rezignáciu.“

Na moju otázku, prečo to žiada práve odo mňa, odpovedal, že keby som to biskupom oznámil ja, mohlo by to mať priaznivý účinok. Nato som mu povedal, že už na začiatku nášho rozhovoru iste poznal, aký je môj pomer k dr. Čobrdovi a dr. Osuskému, je preto len samozrejmé, že túto misiu nemôžem prijať. Nepochopili by to ani biskupi sami, ani synodáli, ani široké vrstvy evanjelických veriacich. Rozišli sme sa.

Krátko na to ma v byte navštívil bratislavský župan dr. Ján Obrcian. Povedal mi, že si ho predvolal predseda vlády dr. Tuka a uložil mu, aby šiel do Tatranskej Lomnice a v jeho mene vyzval evanjelických biskupov, aby sa vzdali. Dozvedel sa vraj, že toto už žiadal dr. Tuka aj odo mňa. Keďže som to ja odmietol, prišiel sa poradiť, čo má robiť, rád by poznal dôvody môjho odmietnutia. Veď on vraj tiež nesúhlasí s touto žiadosťou Tukovou a konal by proti svojmu presvedčeniu, keby mu vyhovel. Ale ako to má odmietnuť on, keď je štátnym úradníkom.

Poľutoval som ho a uznal som, že on je v omnoho ťažšej situácii ako som bol ja, pretože je do značnej miery Tukovi podriadený, jemu predseda vlády nakoniec môže rozkázať, odo mňa mohol len žiadať. A keďže som s jeho žiadosťou nesúhlasil, jednoducho som odmietol. Ak on odmiet-

ne, riskuje svoje postavenie. Musí teda hľadať inú cestu. No ak do Tatranskej Lomnice pôjde, bude to musieť biskupom vysvetliť, najmä im bude musieť povedať, že koná proti svojmu presvedčeniu.

Či dr. Obrcian do Tatranskej Lomnice šiel, alebo nie, neviem, nezaujímam sa o to. Dozvedel som sa však, že sa biskupi nevzdali.

Toto správanie sa evanjelikov pomohlo obom biskupom vytrvať vo funkciách a prežiť takto Slovenskú republiku. Dôležité bolo, že sa v cirkvi nenašiel nikto, kto by išiel vykonať vôľu predsedu vlády dr. Tuku proti nim. To bolo rozhodujúce a to pomohlo.

(Pokračovanie)

Kreštan hlavou a srdcom

V dňoch 2.– 4. mája 2008 sa konala vo Zvolene jubilejná 10. misijná konferencia Slovenského evanjelizačného strediska (EVS) s nosnou témou „Kreštan hlavou a srdcom“.

Vypočuli sme si prednášky vzácných zahraničných hostí na pritažlivé témy:

„Kreštan hlavou“ – Dr. E. Hahn (Nemec-ko), „Kreštan srdcom“ – C.A. Westman (Nórsko), „Strážte si svoje srdcia“ – R. Gustafsson (Švédsko), „Premeňte sa obnovením mysle“ – S. Kaczmarczyk (ČR). Prednáškou poslúžil tiež riaditeľ EVS – S. Slávik na tému „Neboj sa, len ver!“. S prednáškami úzko súviseli následné semináre „Hlava a srdce: v službe, v modlitbe, pri štúdiu Biblie a v bežnom živote.“

Myšlienkami, ktoré odzneli, či už vo forme prednášok, alebo na seminároch sme boli obohatení nielen my – priami účastníci konferencie, ale verím, že sú aktuálne pre každého jednotlivca i pre celý náš cirkevný zbor.

Vyberám aspoň niektoré z nich: „Kresťan hlavou a srdcom“, to je živá viera v praxi. Musíme dbať o to, aby naše uvažovanie bolo Bohom formované – cez Božie slovo, ktoré je „röntgenom ľudskej duše“. Naše myslenie má byť prepásané pásom – máme si ho držať v disciplíne. Vedomosti v hlave nestačia, je potrebná živá viera a horiace srdce. Pán Ježiš môže zapáliť srdce každého jedného z nás, On je hodný nášho nasledovania, On tvorí nové veci.

Z NAŠICH MATRIK

Od 1.1. 2008 do uzávierky tohto čísla boli v našom cirkevnom zbore **pokrstení:** Viktória Dudomová, Timotej Manczal, Matúš Cirák, Filip Ferjanc, Nina Ferjancová, Viktória Valášková, Tobias Mittmann, Ella Jayampathy, Jana Antošová, Natália Donáthová, Isabelle Zoe Preininger, Lukáš Ložonský, Fedor Pišiak, Jakub Kováč, Kristína Gabajová, Daniela Ješková, Sarah Valuchová, Tomáš Ferdinand Brehovský, Lesana Šepeláková, Alexandra Klára Přibánová, Lea Hlavinková, Maxim Etien Mrva, Mária Viktória Gorthová, Philip Bavoux, Martin Andrej Rajňák, Zuzana Ďurejová, Patrik Poltársky, Viktória Reháková, Peter Leško, Martin Kaňa, Boris Mahrla, Maxim Vrábel, Diana Dubinová, Matyáš Robert Péter Popela, Petra Mesárošová, Jana Bellanová (dospelá), Bc. Táňa Kováčová;

Zamýšľali sme sa aj nad modlitebným životom, nad jeho prehĺbením, nad hlasnými modlitbami v spoločenstve bratov a sestier. Využime možnosti, ktoré v našom zbore máme – modlitebné chvíľky – termíny sú uvedené v bulletine.

Na konferencii EVS sme boli posilnení aj spoločenstvom, potešila nás účasť mladých ľudí. Kiež by sme aj my v našom cirkevnom zbore vytvorili spoločenstvo, do ktorého by sme radi prichádzali – „duchovný domov“ pre všetkých členov.

Pán Boh nás sprevádzaj
a požehnávaj naše kroky!

Jelena Začková

sobášení: JUDr. Dušan Katonák (ev.) & Gabriela Pažitná (r.k.); Pieter Das (bez vyzn.) & Miriam Lehotská (ev.); Marián Velán (r.k.) & Hana Liberčanová (ev.); Stanislav Porubský (bez vyzn.) & Bc. Lenka Vagaská (ev.); Ing. Ivan Palenkaš (ev.) & Ing. Jana Škrinárová (ev.) – sobáš vykonaný so súhlasom Ev. FÚ Myjava; Milan Hrčka (ev.) & Viera Hegerová (ev.); Juraj Potfaj (ev.) & Katarína Albertová (ev.);

konfirmovaní:

v Novom kostole 6.1. 2008: Martina Erdelská; v Novom kostole 21.4. 2008: Ing. Richard Jaroš; (dospelí) v Novom kostole 27.4. 2008: Michal Sýkora, Mária Hubová, rod. Sýkorová; (dospelá) v Novom kostole 4.5. 2008: Jana Bellanová; (dospelí) v Malom kostole 4.5. 2008: Alexander Institoris, Eva Čepková; v Malom kostole 11.5.2008: Bc. Táňa

Kováčová, Mgr. Adriana Šinka, rod. Poláková; vo Veľkom kostole 18.5. 2008: Patrik Antoška, Patricia Bibelová, Livia Bolyósová, Katarína Čulá, Katarína Drgoňová, Kristián Hasa, Michal Kojda, Katarína-Júlia Konečná, Dana Krčmářová, Michal-Andrej Molnár, Jakub Spišák, Viliam Šaray, Lucia Šaušová, Katarína Štefeková, Petronela Záhorcová, Jana Zajdenová;

v Novom kostole 25.5.2008:

Oto Barborák, Jozef Budaj, Anna Dufe-

Z NAŠICH MATRÍK

ková, Miroslava Grožáková, Valentína-Sophia Krajčírovičová, Dominika Nitková, Tomáš Siváček, Tomáš Sklárš, Matej Synak, Jakub Zemiar, Matej Zemiar; v Dúbravke 1.6.2008: Martin Bozcek, Oliver Korinek, Kristína Matúšková, Michal Palatinus, Kristína Puškelová, Elena Zajacová, Hana Danková, Branislav Mačuha, Tomáš Madel;

pochovaní: sú uvádzaní v zborovom bulletine vychádzajúcom každý týždeň

Výlet do cudziny

Dňa 19. apríla 2008 sme sa my, bratislavskí evanjelici, počtom 90, vybrali na výlet do cudziny. Tá cudzina však nebola až taká ďaleká. Naším cieľom bolo susedné Maďarsko a to hlavné mesto tejto krajiny – Budapešť.

Na uvedený výlet sme sa vydali s cieľom lepšie spoznať krásy tohto mesta a nadviazať kontakty s tu žijúcimi evanjelikmi. A tak ráno o 7.00 boli pristavené 2 autobusy na Legionársku ulicu a my sme sa vydali na cestu.

Hneď po našom príchode do Budapešti sme navštívili hradnú štvrť mesta

a tu kostol sv. Mateja (Mátyás templom), ktorý je dominantou a pýchou Budapešti už od 13. storočia. Po prehliadke kostola bola chvíľka na prechádzku po hradnom nádvorí. A po dobrej prechádzke nasledoval dobrý obed s výhľadom na parlament – na jednu z najväčších legislatívnych budov na svete. Všetci sme netrpezlivo čakali, čo ešte počas dňa uvidíme a tak s radosťou sme prijali prechádzku k nášmu ďalšiemu cieľu – k evanjelickému chrámu Božiemu na Deákovom námestí a k evanjelickému múzeu. Kým sme však došli ku kostolu a k múzeu, cestou sme sa zastavili v Bazilike, ktorá svojou veľkosťou a krásou očarila mnohých z nás. Potom bola už len rovná cesta na Deákovom námestie. Tu sme sa rozdelili do dvoch skupín. Jedna skupina si prezrela evanjelické múzeum a druhá si v tichu kostola vypočuť históriu tohto veľkolepého chrámu.

Počas celého nášho pobytu v Budapešti nás sprevádzala pracovníčka evanjelického múzea pani Zuzana Záskaľická, ktorej patrí naša veľká vďaka.

Deň v hlavnom meste Maďarska prešiel veľmi rýchlo. Odniesli sme si

krásne zážitky na ktoré budeme iste dlho spomínať.

Cestou späť do Bratislavy sme sa ešte zastavili v jednom dome starostlivosti – v ev. domove dôchodcov v Gyóri. Miestna pani riaditeľka nám porozprávala históriu a tak sme sa dozvedeli, že diakonisy, ktoré tu pracovali pochádzali z Bratislavy.

Žatva

Zbeleli sa polia.

Oťaželi klasy.

Prichádza Pán slávy.

Žatva sa už hlási.

Prichádza Pán slávy.

Pracovníkov volá:

“Berte moje jarmo,

Zastaňte do boja!

Berte moje jarmo,

lahodné je, ľahké.

Vítazstvo isté je,

šťastie sveta vratké.“

Z NAŠEJ HISTÓRIE (pokračovanie)

Oprava – spresnenie

K vete: “V slovenskom jazyku dosiaľ o histórii bratislavského ev. a. v. cirkevného zboru nebolo napísané ucelené dielo”, publikovanej v článku Evanjelici v Bratislave (Evanjelická Bratislava č. 1/2008, s. 30) na základe pripomienky sestry K. Holčíkovej dodávame, že „Pamätnica bratislavského evanjelického

Výlet do cudziny

Potom sme si prezreli izby, porozprávali sa s obyvateľmi tohto domova a rozlúčili sme sa.

Pánu Bohu patrí veľká vďaka aj za tento krásny, dojmami bohatý deň v Maďarsku.

Erika Hlačoková
zborová kaplánka

Vítazstvo isté je,
poklad čistý pravý.
Krvou Krista Pána
na veky získaný.

Krvou Krista Pána
na kríži vyliatou,
vierou v Jeho lásku
do srdca prijatou.

Poklad náš je v nebi.
Srdce Ducha plné.
Prídi, Pane slávy –
túžbou oko vlhne.

Slavomíra Micáková

a. v. zboru slovenského“ od J. Adamiša (Myjava 1927), je takýmto uceleným dielom. Táto publikácia bola vydaná pri 150. výročí posviacky slovensko-maďarského chrámu a na 73 stranách prináša v 15 kapitolách množstvo cenných informácií. Sestre K. Holčíkovej za pripomienku ďakujeme.

1.3. Stavba prvých kostolov evanjelického a. v. zboru v Bratislave

Evanjelici v tomto období nemali vlastný kostol. Až bratislavský snem v novembri 1619 po Bethlenovom povstaní

rozhodol, aby kostol patril tej cirkvi, ktorá mala väčšinu, tak získal evanjelický zbor v Bratislave Dóm sv. Martina, a v ňom odbavoval služby Božie. Snem v Bratislave tiež vyhlásil náboženskú rovnoprávnosť.

Od roku 1622 sa do Bratislavy začali sťahovať mnohé evanjelické rodiny z českých krajín, kde sa po bitke na Bielej Hore roku 1620 rozpútala silná protireformácia.

Zbor už takmer 30 rokov existoval a ešte nemal svoj vlastný chrám. Spravovanie zboru mala v rukách mestská rada a tá dlho nemala odvalu to riešiť. Ferdinandovi II, Petrovi Pázmányovi a palatínovi Mikulášovi Eszterházymu veľmi záležalo na tom, aby v Bratislave nestál evanjelický chrám. Pri tom iste nemohli

zabudnúť ani na to, že v dobe Bethlehovho povstania od 7. decembra 1619 až do 7. mája 1621 bol Dóm sv. Martina v rukách evanjelikov.

Rozhodnutie o výstavbe nového chrámu padlo 22. júla 1634. Keďže si mestská rada uvedomovala, že to prinesie

problémy, bola stavba prezentovaná ako zväčšenie už existujúcej bohoslužobnej miestnosti v Armprusterovskom dome vedľa radnice.¹ Neprajníci však ani toto nechceli dovoliť, a preto sa obrátili na panovníka. Ten prípisom prikázal predsedovi komory, aby stavbu nedovolil. Rada i napriek kráľovskej rezolúcii trvala na tom, že od stavby neodstúpi. V stavbe sa pokračovalo a po mnohých prekážkach bol chrám v decembri 1638 dostavaný a vysvätený. Výstavba kostola by nebola možná bez mnohých milodarov, ktoré prinášali evanjelickí veriaci z celej Bratislavy. Kostol slúžil predovšetkým nemeckým evanjelikom, ale vykonávali sa v ňom i slovenské a maďarské bohoslužby. Postupom času sa ukázala potreba výstavby osobitého slovensko-maďarského kostola. Dňa 1. mája 1654 prišiel do Bratislavy za farára sliezsky rodák Dávid Titius. Evanjelic Andrej Segner, v tom čase hlavný richtár mesta, sám zohnal potrebný materiál a bez upovedomenia úradov dal stavbu zrealizovať. V roku 1658 už stál chrám, ktorý mal i vežu a na Vianoce toho istého roku v Bratislave prvý krát zneli evanjelické zvony. Slúžil evanjelikom slovenskej a maďarskej národnosti. Tento nový chrám vyvolal ešte väčšiu nespokojnosť u kléru a vyšších úradníkov.

1.4. Evanjelický a. v. zbor v Bratislave počas vrcholiacej rekatolizácie

Postupne sa začali rôzne intrigy, ktorých jediným cieľom bolo evanjelikom oba kostoly odobrať. Evanjelicov obviňovali z odbojníctva a mnoho z evanjelických rodín konvertovalo naspäť na katolícku vieru. Obdobie prenasledovania

¹ Adamiš, Július: c.d., s. 18.

a odnímania kostolov sa už začalo po celom Uhorsku a tak bolo iba jasným vyvrcholením týchto snáh, že sa táto aktivita dostala i do Bratislavy. Je však tragédiou cirkvi, že mnohokrát boli prenasledovateľmi práve tí, ktorí z evanjelickej cirkvi vyšli alebo v nej boli vychovávaní. Z uhorskej šľachty spomeniem palatína Žigmunda Forgáča a jeho manželku Katarínu Pálffyovú, ktorí páchali ukrutnosti proti evanjelickej cirkvi a na svojich latifundiách evanjelikov netrpeli. Podobne si počínal Juraj Zriny, ktorý už v roku 1627 odnímal evanjelikom kostoly v zalanskej stolici. Ďalším bol Krištof Bánfi, ktorého predkovia rozšírili evanjelickú cirkev a chránili ju. V roku 1624 však už konfiškoval chrámy i majetky evanjelickej cirkvi.²

Na sneme v roku 1662 boli už evanjelici v menšine a katolíci im to dali patrične pocítiť. V roku 1671 bolo odhalené tzv. Wesseléniho sprisahanie. Hoci na čele pripravovaného povstania stáli sami katolíci, pykali evanjelici. Arcibiskup Juraj Szelepcsényi na základe rozhodnutia cisára Ferdinanda IV. o zákaze stavby chrámu, žiadal mestskú radu odovzdať kľúče od chrámu. Tá to odmietla a preto nastali represie. Najstarší evanjelický kňaz bol uväznený v Trnave, do Bratislavy prišli vojaci, ktorí obsadili okolie chrámov. Keď ani po týchto krokoch evanjelici chrám neodovzdali, biskup Leopold Kollonich prikázal vylomiť dvere školy a tak sa dostali i do chrámu. Kostol sv. Salvátora, prvý evanjelický nemecký kostol, bol evanjelikom násilne

² Drobný, Ján: *Evanjelickí slovenskí martýri (mučeníci)*. Lipt. Sv. Mikuláš, 1929, s.15.

³ Drobný, Ján: c.d., s. 16.

Z NAŠEJ HISTÓRIE

odňatý 18. júla 1672 a odovzdaný jezuitom. Rovnako bol evanjelikom odňatý aj slovensko-maďarský kostol, ktorý dostal do správy rád uršulínok. Udalosti z roku 1672 v Bratislave a Trnave boli iba začiatkom tvrdého rekatolizačného kurzu. Mimoriadne súdy v Bratislave

z rokov 1673 a 1674 zbavili takmer všetky evanjelické zbory kňazov. Chrámy boli odnímané rad radom. V čase protireformácie mnohí veriaci konvertovali na katolícku vieru. Uväznení mešťania hlásiaci sa k evanjelickej cirkvi boli odsúdení na vysoké finančné pokuty, evanjelickí kňazi boli vyhnaní z krajiny a niektorých predali za otrokov na galeje. Z mnohých príkladov je známa udalosť bratislavského farára Dávida Titiusa, ktorého predvolali do Trnavy spolu s 24 mešťanmi a dvadsať týždňov mučili a väznili. Mešťania sa draho vykúpili, ale farár bol vyhnaný z krajiny.³

Martin Kamenský
(Pokračovanie)

Vďaka za spoločenstvo

Ty dávaš, Pane, bratov, sestry nám,
by sme sa spolu stretali,
pri Slove Tvojom a na modlitbách,
tú Tvoju vôľu hľadali.

Vďaka Ti, Pane, za spoločenstvo,
kde Duch Tvoj Svätý pôsobí,
otvára srdcia, čistí a vanie –
a nových ľudí z nás tvorí.

40 rokov od obno- venia stretávania evanjelickej mládeže a biblických hodín

Toto jubileum si chceme pripomenúť
19.–22.6. 2008. Organizačný výbor pri-
pravuje program, ktorý sa bude konať:
od štvrtka 19.6 do soboty 21.6. podvečera

Ďakujeme Ti za povzbudenie,
ktoré nám pritom podávaš,
úcte nás učíš, vzájomnej láske,
v duchovnom raste pomáháš.

Naplň nás vrelou nádejou, túžbou
i naďalej sa stretávať,
spoločne kráčať cestou za Tebou,
v duchovný dom sa budovať.

Prijím', Pane, vďaku za krásne chvíle,
ktoré sme spolu prežili,
a daj tú milosť, by sme raz večne
v nebi sa s Tebou tešili.

Milan Jakš

v Stredisku Detskej misie Prameň v Častej-
Píle č.27 (pri Modre). V sobotu 21.6. sa od
18. do 20. hod. uskutoční na Legionárskej
biblická hodina s témou: Nová milosť
(Jonáš).

V nedeľu 22. 6. 2008 sa budú konať
slávnostné služby Božie o 8.30 a 9.30 hod.
v Novom kostole, o 9.30 hod. vo Veľkom
kostole, o 10.30 hod. v Dúbravke.
Od 11.–12.30 hod. bude spoločný obed
v záhrade pri Veľkom kostole.

Info: Ing. Ľudka Budajová
l.budajova@centrum.sk

Vnútorνομisijná práca v cirkevnom zbore od 60. rokov 20. storočia do roku 1989

Praktická vnútorνομisijná práca v bratislavskom cirkevnom zbore v 60. rokoch minulého storočia neexistovala. Konali sa síce pravidelné vnútorνομisijné večierky na Konventnej ulici, ale boli veľmi slabo navštevované.

Smutný bol aj pohľad do bratislavských kostolov hlavne z pohľadu účasti mladých ľudí na bohoslužbách. Do Malého i Veľkého kostola na Panenskej ulici chodila staršia generácia a pár teológov. Ako študent som počítal mladších ľudí na bohoslužbách v Novom kostole – menej ako 10 ľudí vo veku do 30 rokov. Žiadna práca s deťmi, dorastom, mládežou s výnimkou konfirmácie.

V polovici 60. rokov vznikol zborový spevokol na Legionárskej ulici, ktorý začal obetavo dirigovať pán učiteľ Lauko z Trnavy. Na viaceré výzvy sa do spevokolu prihlásilo asi 7-8 študentov. Dve členky spevokolu tam spomínali, aké to bolo krásne, keď sa schádzalo Združenie evanjelickej mládeže na tábory pod Sitnom. Moja pohotová reakcia na tieto spomienky bola: „Tak sa začnime schádzať.“ Kedy? „Teraz v nedeľu.“ Kde? „Predsa tu, v zborovej sieni.“ Po nácviку sme išli za bratom kurátorom Štetkom. Prisľúbil nám, že to prerokujú na najbližšom zasadnutí v týždni a sieň bude pre nás

pripravená. Keď sme tam však v nedeľu poobede prišli, dvere boli zatvorené. Ostali sme zarazení stáť pred zatvorenými dverami. Zrazu sa dvere otvorili a sestry diakonisy, ktoré bývali vo vedľajšej izbičke, nás pustili dnu. V ich čine sme videli Božie zasľúbenie: „*Ajhlá, otvoril som ti dvere, ktoré nikto nemôže zatvoriť.*“ Zjav 3,8

Boli sme samozrejme sklamaní, ale po krátkej „porade“ sme odišli do bytu jedného člena našej skupinky, kde prebehla prvá mládež. Druhá mládež sa konala v rodinnom dome jedného presbytera a ďalšie v mojej internátnej izbe na internáte Bernolák. Na vznik skupinky mládeže reagovalo aj vedenie cirkevného zboru a prišlo s riešením: zrušilo veľmi málo navštevované ranné služby Božie vo Veľkom kostole a preložilo ich na nedeľné popoludňajšie bohoslužby do sakristie Veľkého kostola. Tu sme začali chodiť viacerí mládežníci. Jeden z predstaviteľov cirkvi však o vzniku mládeže informoval Ministerstvo kultúry v Bratislave a tak som bol predvolaný na ŠTB, vypočúvaný a zastrašovaný vyhodnením z vysokej školy. Vypočúvaný bol aj t. č. kaplán Pavel Kolárovský a zrejme aj ďalší členovia ECAV. Atmosféra na popoludňajších stretnutiach bola „poznačená strachom a formalizmom“, a tak sem prichádzalo stále menej mladých ľudí! Na radu môjho otca sme navštívili brata farára Kubovčáka v Prievoze a málo navštevované stredotýždňové biblické hodiny sa stali „mládežou“. Prešla sem mládež z Bratislavy, ale aj nemalý počet mladých z Prievozu sa k nám pridali počas roku 1967. Program sme si pripravovali sami. Na jar r. 1968 sme sa ako „prievozskí mládežníci“ stretli v rodine Valentových na Čajakovej 1 v Bratislave.

Prišli medzi nás aj dvaja bratia farári (Hreško, Hroboň) a výsledkom modlitieb a rozhovorov bolo, že sme napísali požiadavky mládeže pre ďalšiu činnosť. Potom boli poverení traja zástupcovia mládeže (Ján Valenta, Zora Mitaľová, Jozef Kováč) ísť s našimi požiadavkami za predsedajúcim farárom (Dr. Michalkom).

Po spoločných modlitbách a rozhovore bolo nám vyhovené. Bolo dohodnuté, že budeme môcť programy pripravovať sami, ale necháme si ich pred realizáciou odobrať bratom farárom zodpovedným za mládež. Žiadali sme, aby to bolo po dve nedele oznamované v kostoloch. Potom sme sa už venovali príprave programov a rozdeleniu práce. Prvý program bol 27.4.1968 „Bible náš kompas“ – Stanko Pientak.

V niektorých programoch boli zapojení až šiesti bratia farári (Nandrásky, Kolárovský, Holčík, Končeková, Michalko, Bartko). Zborová sieň bola preplnená a často sa stálo aj vonku na chodbe. Aspoň raz do roka sme robili evanjelizáciu (napr. na tému „Hľadáte pravé šťastie“ – piatok až nedeľa), kde nám Pán pridával zachránených. K duchovnej záchrane našich rovesníkov sme využívali výlety, návštevy, pozývanie pred kostolmi i v kostoloch, na internátoch i fakultách. Dôležitý bol prínos viacerých evanjelických teológov ako aj študentov rôznych fakúlt vysokých škôl, s ktorými sme potom roky spolupracovali. Uvedomovali sme si potrebu viesť mladých ľudí k trojnásobnému prikázaniu Pána Ježiša: „Teba sa vám znovu narodiť.“ Ján 3,7. Veľmi skoro sa z nás vytvorili dva smery: liberálno-kultúrny, národný a vnútornomisijný, biblicko-evanjelizačný, ktorý sa aj udržal. Prvý veľmi rýchlo zanikol. Určité nedorozu-

menia vznikli aj medzi poslucháčmi teológie a mládežou z Legionárskej ulice. Bolo dokonca nariadené, že vedenie mládeže musia mať len poslucháči teológie ako „praktické cvičká“. Nakoniec prišlo k dohode, že bude vytvorená ešte jedna mládež na Konventnej ul., kde budú programy navrhovať a viesť teológovia. Po čase však tieto stretnutia zanikli.

Dostali sme sa do povedomia vedenia zboru a preto brat farár Holčík navrhol, aby dvaja zástupcovia mládeže sa zúčastňovali aj presbyterstiev ako hostia (ešte sme nedosiahli vek 30 rokov). Tu sme sa mohli zapojiť aj do diskusie, podať požiadavky, návrhy, ale hlasovacie právo sme samozrejme nemali a ak mali byť uskutočnené museli sa s tým stotožniť a odhlasovať bratia presbyteri. (Vo väčšine nám bolo vyhovené). Neskôr sme boli zvolení za presbyterov a dokonca jeden aj za kurátora Nového kostola a tým aj člena „širšieho predsedníctva“ zboru, kde mohol predkladať požiadavky a názory mladých. Okrem toho sme začali šíriť a predávať pri kostole aj Biblie, kresťanskú literatúru a hudobniny. Zorganizovali sme aj výlet cez veľkonočné sviatky na Sliezsko, kde sme mohli vidieť nové formy práce v Sliezskej evanjelickej cirkvi. Boli to veľmi bohaté programy, kde boli zapojení laici, hudobníci, skupiny, spevokoly, duetá; boli pripravené scény, čajové večierky a pod. Zaujímavé bolo, že keď sme si pri spätnej ceste autobusom robili krátky prieskum, čo mladých najviac zaujalo a oslovilo, neboli to bohaté programy, ale život v rodinách kde boli ubytovaní na nocľah, modlitby pri stole, spev v rodine a pod. Na jar sme zase chodievali do Opinej a Mníšku nad Hnilcom. Veľmi sme pocítovali potrebu nových mládežníckych, evanjelizačných

piesní a preto sme urýchlene urobili výber, nechali si ho od bratov farárov pripomenkovať a veľmi urýchlene súkromne vytlačiť. Na vydání spevníka pre mládež sa hlavne podieľali bratia Valentovci, Jakš a vtedajší predsedajúci farár Dr. Ján Michalko. Založili sme aj mládežnícky spevokol, kde sme najprv spievali jednohlasne, ale čoskoro brat Oto Chowaniok sa ujal jeho vedenia a spievalo sa už štvorhlasne. V lete 1968 sme zorganizovali na Dubníku (v blízkosti zboru Opiná) dva biblické mládežnícke stanové tábory. Sami sme si varili, organizovali hry, ranné a večerné pobožnosti a preberali aj duchovné témy (biblické postavy SZ, biblické postavy NZ a postavy z našej ev. cirkvi v minulosti). Mnohí mládežníci práve tu spoznali svojho osobného Spasiteľa a cele sa Mu vydali. Za tento tábor bol neskôr brat farár Dudáš postihnutý a prenasledovaný ŠTB.

Prišli však roky „normalizácie“ a mládež musela byť znovu zrušená, lebo vraj je dôsledkom r.1968! To nás vyburcovalo k modlitbám a ešte počas týždňa, keď nám to bolo oznámené, bolo navrhnuté aj riešenie – zmeniť názov mládež na biblická hodina a zabezpečiť, aby sa biblických hodín zúčastňovali aj starší dospelí ľudia zo zboru (podľa vtedy platnej cirkevnej ústavy sme však dospelými údmí boli už od konfirmácie). Programy sme mohli aj naďalej pripravovať a navrhovať si sami. Pomohli nám brat Dr. Zaťko, brat. Prof. Janoviček, sestry diakonisy a pod. A tak od r. 1968 nebola vynechaná ani jedna mládež, či biblická hodina. Podobne sme podržali mladšiu mládež tým, že sme im prenechali názov „spevokol mladých“ a my sme prešli do zborového spevokolu a oktetu. Mládežníci sa schádzali na

nácvik piesní, ale potom pokračovali nezmeneným mládežníckym programom. Neobišlo to ani spevníček, ktorý mal byť tiež zrušený. Nakoniec za podmienky, že do 24 hodín dodáme presný zoznam, z akých zdrojov piesne pochádzajú, bude môcť zostať. S Božou pomocou sa to podarilo až na pár piesní, ktoré sme označili za zľudovené.

Spolupracovali sme aj s inými mládežami na Slovensku a Sliezske a usporadúvali spoločné akcie. Tak vzniklo „podzemné hnutie“ v Evanjelickej cirkvi po celom Slovensku, ktoré koordinovalo prácu nielen mládeží, ale aj prácu s deťmi, dorastom, diakoniou, vzdelávanie všetkých vekových kategórií.

Časom nás začali aj v zbore prijímať a navrhovať do rôznych cirkevných funkcií. Niektorí po doštudovaní odišli do svojich rodných krajov a zborov a tam sa zapojili do duchovnej práce. V mládeži vzniklo aj veľa mládežníckych manželstiev a pribudlo veľa nových návštevníkov Detských služieb Božích. Niektorí z bývalých mládežníkov sa stali zborovými dozorcami, farármi, seniormi ba aj biskupmi. V tomto príspevku sme sa zamerali hlavne na začiatky práce s mládežou koncom 60. rokov minulého storočia. Rozsah príspevku neumožňuje komplexnejšie popísať celé obdobie, napr. prácu Dr. Kýšku s mládežou v zbore, rôzne stavebné aktivity, ale aj vzácny prínos ďalších duchovných a laických pracovníkov.

Ak sa teraz obzrieme späť na spomínané obdobie r. 1960-1989, nemôžeme prehliadnúť nedostatok jednoty, porozumenia, duchovnej veľkorysosti i niektoré zlyhania. Budeme radi, ak sa z toho budúce generácie poučia. Jedno však musíme

vyznať – Pán Boh je verný! Nech pre nás súčasníkov, ale aj pre budúce generácie platí:

„Ajhľa, otvoril som ti dvere,
ktoré nikto nemôže zatvoriť,

PÁN BOH MÁ VESELÝCH ĽUDÍ RÁD

S veľkým plačom prišla za farárom
mladá dievčina.

- Čože tak plačeš?, opýtal sa jej farár.
- Budem sa vydávať, ale ten môj chlapec je úplný neverec!
- To nevyliešiš plačom. Radšej ho pozvi

BRATISLAVA 2008 Stretnutie kresťanov 6-tich národov 27.- 29. 6. 2008

Milí bratia a milé sestry, prinášame Vám program najvýznamnejšieho podujatia našej cirkvi v tomto roku, ktoré sa bude konať práve na pôde nášho zboru. Prosíme Vás o aktívnu pomoc pri jeho organizácii. Bližšie informácie o tom, kde môžete pridať ruku k dielu, dostanete na našich farských úradoch a sú zverejnené na informačných tabuliach nášho zboru, Vopred Vám ďakujeme, za ochotu a pomoc!

*lebo hoci máš malú moc,
predsa zachoval si moje slovo
a nezaprel si moje meno.” Zjav 3,8*

Ing. Jozef Kováč a Ing. Ján Valenta

do mládeže, do kostola, porozprávaj mu, aké máme v cirkevnom zbere pekné spoločenstvo a o týždeň príď znovu. Prešiel týždeň a dievča dobehlo na faru ešte s väčším nárekom.

- Tak, čo rozprávala si sa o tom s chlapcom ? Čo ti vravel?
- Áno, odvetí deva náramne horekujúc. Ale je to ešte horšie.
- Vari si nedal povedať?
- Čoby, chce byť mníchom...

Piatok 27.6.2008 o 18:00 hod.

Večerné služby Božie (SB). Téma kázne:
„Láska Kristova nás spája“

1. Veľký evanjelický kostol v Bratislave, Panenská ulica 28, káže Ivan Eľko – senior Dunajsko-nitrianskeho seniorátu ECAV

2. Malý evanjelický kostol v Bratislave, Panenská ulica 28 – maďarské evanjelické SB, káže Michal Hudák – senior Liptovsko-oravského seniorátu v. v.

3. Nový evanjelický kostol v Bratislave, Legionárska ulica 6, káže Ján Matis – senior Tatranského seniorátu ECAV

Piatok 27.6.2008 od 18:00 hod.

Stretnutie kresťanskej mládeže.

Akcia organizovaná v spolupráci so Spoločenstvom ev. mládeže (SEM) a Univerzitným pastoračným centrom (UPC)

Téma: Stretnutie mladých kresťanov

v UPC, koncert kresťanských mládežníckych skupín

Miesto konania: Open Air – Mlynská dolina, ŠdaJ LŠ UK, Staré grunty 36, Bratislava

Slovo: Ján Meňky – zborový farár CZ ECAV Michalovce

Príhovor: Vladimír Daniš – dozorca Západného dištriktu Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku

Moderuje: Dagmar Bezáková

Piatok 27.6.2008 od 19:00 hod.

Poďakovanie domácim cirkevným zborom.

Téma: Vystúpenia domácich aj zahraničných hudobných telies, neformálne rozhovory, stretnutia pri občerstvení.

1. Veľký evanjelický kostol

Súbežne: Stretnutie kresťanských rodín: v Starom lýceu, Konventná 15

2. Nový evanjelický kostol

Súbežne: Stretnutie kresťanských rodín: v zborovej miestnosti, Legionárska 4

Sobota 28.6.2008 o 9:00 hod.

Ranná pobožnosť s Večera Pánovou

Téma kázne: „Okúste a viďte, aký dobrý je Pán“

1. Veľký evanjelický kostol, káže Miroslav Jäger – senior Bratislavského seniorátu ECAV

2. Nový evanjelický kostol, káže Jerguš Olejár – senior Gemerského seniorátu ECAV

3. Univerzitné pastoračné centrum:

ŠdaJ LŠ UK, Staré grunty 36, Bratislava, káže Ján Meňky – zborový farár CZ ECAV Michalovce

Sobota 28.6.2008 o 9:00 hod.

Detská besiedka

Biblická téma – Spoločenstvo s Pánom Ježišom

1. Spoločenstvo prvých učeníkov s Pánom Ježišom

2. Spoločenstvo s Pánom Ježišom dnes

Miesto konania:

1. Zborová sieň v Starom lýceu

v Bratislave, Konventná 15

2. Materské centrum Klub Benjamin v

Bratislave, Legionárska 6

3. Univerzitné pastoračné centrum,

Staré grunty 36, Bratislava

Sobota 28.6.2008 o 10:00 hod.

Biblická hodina / workshop

Text Písma:

“Ale teraz, hoci ste kedysi boli ďalekí, v Kristovi Ježišovi stali ste sa blízkymi krvou Kristovou. Lebo On je náš pokoj, On, ktorý oboch spojil v jedno a zboril priehradný múr, nepriateľstvo, keď na svojom tele pozbavil platnosti zákon s jeho nariadeniami, aby tak z dvoch stvoril v sebe jedného, nového človeka, nastolil pokoj a oboch v jednom tele zmieril s Bohom skrze kríž, na ktorom zahladil to nepriateľstvo.” Efezským 2, 13-16

1. Veľká poslucháreň pri farskom úrade CZ ECAV Bratislava, Konventná 11

Rokovacia reč: D + SK, Vedúci hodiny: Pfarrer Dr. Thomas Böttrich, EvLLKS

2. Zborová sieň pri Novom evanjelickom kostole v Bratislave, Legionárska 4

Rokovacia reč: SK + PL

Vedúci hodiny: Peter Gažík

3. Evanjelický dom starostlivosti (bývalá evanjelická nemocnica)

Bratislava, Partizánska 2

Rokovacia reč: SK + H ?

Vedúci hodiny: Martin Šefranko – zborový farár CZ ECAV Bratislava

4. Kaplnka Univerzitného pastoračného centra Bratislava, Mlynská dolina

Rokovacia reč: SK/CZ + D

Vedúci hodiny: Ján Meňky – zborový farár
CZ ECAV Michalovce

5. Evanjelická základná škola Bratislava, Palisády 57

Rokovacia reč: SK + H + PL

Vedúci hodiny: Stanislav Grega – zborový farár
CZ ECAV Hybe

6. Telocvičňa Nemeckej ZŠ (bývalá ŠUP, Palisády) – Bewegete Bibelarbeit

Rokovacia reč: D + SK

Vedúci hodiny: Pf. Friedemann Oehme,
Gabriele Oehme, EvLLKS

7. Klub „31“ Univeziténeho pastoračného centra Bratislava, Mlynská dolina – Ekologický Workshop

Rokovacia reč: CZ + GB

Vedúci hodiny: Zástupca Českej kresťanskej akademie (Jiří Nečas)

Sobota 28.6. 2008 o 13:00 hod.

Prednášky a diskusné fóra

Miesto konania: Pálfyho palác,
Zámocká ulica

Téma: Cirkev na Slovensku a v Čechách po roku 1968 (40 rokov od vstupu spojeneckých vojsk do Československa)

Biblický text: „Ó Hospodine, Ty si môj Boh, budem Ťa vyvyšovať a oslavovať Tvoje meno, lebo si uskutočnil predivné plány, od pradávna verné a pravé; lebo si bol pevnosťou slabému, pevnosťou chudobnému v jeho súžení, prístreším pred lejakom a clonou pred horúčavou; lebo dych ukrutníka je ako zimný dážď, ako horúčava na vyprahlú zem. Hučanie cudzozemcov pokoruješ ako horúčavu, tónou oblakov tlmíš triumfujúcu pieseň tyranov.“

Izaiáš 25,1.4-5

Moderátor: Slavomír Sabol – biskup

Východného dištriktu ECAV na Slovensku

Hlavný referát: Miloš Rejchrt,

Českokobratská cirkev evangelická, zástupca synodného seniora ČCE a bývalý hovorca Charty 77

Koreferát:

Zástupca Slezské evangelickej cirkve a. v.,
Dr. Peter Morée, doc. Cirkevných dejín
Ev. teologickej fakulte UK Praha,
Štefan Jakoby, evanjelický farár
v Jasenovej,

Daniel Midriak, zbor. farár CZ ECAV Svit
– podpredseda Synody ECAV
na Slovensku,

Miroslav Klobučník, PhD., Ústav pamäti
národa, SR, tel.: +421 911 284 988

Sobota 28.6. 2008 o 13:00 hod.

Prednášky a diskusné fóra

Miesto konania: **Veľká poslucháreň**
(CZ ECAV Bratislava, Konventná 11)

Téma: Ženská spiritualita

Diskusné fórum je organizované v spolupráci so Spoločenstvom evanjelických žien
Biblický text: „V tých dňoch vylejem svojho Ducha aj na svojich služobníkov a svoje služobnice a budú prorokovať.“ (Sk 2,18)

Moderuje: Szabóné Mátrai Marianna -
Pfarrererin, Dozentin der Evang.-Lutherischen Theolog. Fakultät

Referáty: Brebovszkyne Pintér Márta,
vedúca oddelenia ženskej misie
Evanjelickej luteránskej cirkvi;
Zástupca Evanjelickej augsburskej cirkvi
v Poľsku, Hana Chroustová, vikárka ČCE

Sobota 28.6. 2008 o 13:00 hod.

Prednášky a diskusné fóra

Miesto konania: Evanjelický dom starostlivosti (bývalá evanjel. nemocnica)
Bratislava, Partizánska 2

Téma: Diakonia a cirkev

Diskusné fórum je organizované
v spolupráci s Evanjelickou diakoniou

Moderátor: Dávid Šourek, ČCE

Referáty: Karoly Hafenscher, vedúci biskupského úradu Evanjelickej luteránskej cirkvi v Maďarsku, Oliver Mäser, Diakonisches Werk der Ev.-Luth. Landeskirche, Sachsens (Sasko), Marek Loudzin, zástupca Evanjelickej augsburskej cirkvi v Poľsku, Česlav Santarius, riaditeľ Sliezskej diakonie

Sobota 28.6. 2008 od 10:00 – 22:00 hod.

Tržnica duchovných možností

Miesto konania: Nádvorie Primaciálneho paláca, Námestie sv. Jakuba, Bratislava

Názov vystavovateľa:

CZ ECAV Bratislava, Jazyk: SK, H, D

Obsah stánku: výstava, prezentácia CZ ECAV Bratislava

Sobota 28.6. 2008 o 13:00 hod.

Odpoľudnie pre deti

Evanjelická základná škola a bývalá ŠUP-ka

Program: Pre deti v popoludňajšom programe budú pripravené rôzne aktivity rozdelené do tried v oboch školách. Aktivity budú zamerané na biblickú a tvorivú časť s prihliadnutím na prítomnosť detí rôzneho veku a jazykových znalostí. Deti sa budú môcť zúčastniť postupne všetkých aktivít, ktoré ich budú zaujímať:

1. Biblická časť

- spievanie ukazovacích piesní z pripraveného spevníka pre deti
- deti sa budú učiť biblický citát v rôznych jazykoch

- biblický príbeh budú znázorňovať pantomímou a pripravia v skupinách dramatizáciu príbehu

2. Tvorivá časť

- výtvarné aktivity, práca v tvorivých

Stretnutie kresťanov 6-tich národov ...

dielňach – maľovanie, kreslenie, vystrihovanie a lepenie, maľovanie na sklo, práca s koráľkami, modelovanie atď.

- športové aktivity – súťaže s využitím školskej telocvične a ihriska

- vedomostné aktivity – súťaž v skladaní biblického citátu v cudzom rodnom jazyku

Sobota 28.6. 2008 od 13:00 hod.

Popoludnie pre mládež

Akcie organizované v spolupráci so SEM a UPC

Názov akcie: Hudobné popoludnie

Adresa: UPC Mlyny – open air, Mlynská dolina, ŠdaJ LŠ UK, Staré grunty 36, Bratislava

Hudobné vystúpenia kresťanských mládežníckych skupín

Názov akcie: Popoludnie s divadlom

Adresa: Veľká miestnosť UPC, Mlynská dolina, ŠdaJ LŠ UK, Staré grunty 36, Bratislava

Vystúpenie malých javiskových foriem kresťanskej mládeže

Sobota 28.6. 2008 od 17:00 hod.

Hlavné zhromaždenie

Miesto konania: Námestie SNP

Sobota 28.6. 2008 od 20:00 hod.

Noc hudby a modlitieb.

Program:

1. **Organový koncert** - Orgelkonzert

Miesto konania: Veľký evanjelický kostol v Bratislave, Panenská 28

2. **Koncert dychovej hudby** – Konzert der Blasmusik

Miesto konania: Nádvorie Evanjelického domu starostlivosti, Partizánska 2, Bratislava

3. **Vystúpenia spevokolov** – Auftritt der Gesangvereine und Sängchöre

Miesto konania: Nový evanjelický kostol v Bratislave, Legionárska 6

4. Koncert mladých – Konzert für Jugendliche

Akcia organizovaná v spolupráci so SEM a UPC

Miesto konania: Open air Mlyny, ŠdaJ LŠ UK, Staré grunty 36, Bratislava

5. Noc modlitieb (Taizé)

Miesto konania: Malý kostol, Panenská 28
Moderuje Stanislav Kocka – zborový farár
CZ ECAV Košice

Nedeľa 29.6.2008

Nedeľné služby Božie v obvyklom čase spojené s Večerou Pánovou

Téma kázne: „Ajhľa, ja som s vami po všetky dni, až do konca sveta“

1. o 9.30 hod.: Veľký evanjelický kostol v Bratislave – slovenská ev. liturgia

Káže: Jochen Bohl - biskup, Evangelisch Lutherische Landeskirche Sachsens

2. o 9.30 hod.: Malý evanjelický kostol

Tri básne

Tatiany Juríkovej

Nemenné (venované mojím klientom)

Neviem či zdvihnem vás v nádeji
uprostred panelov v aleji
ak prejdem k vám budeme zladení
kreslíte svoje nebo znavení
smiem na zemi oceniť nevšedné
nesieme si pocity presklenné
len zaznamenané je nemenné.

Šťastná s ním

Víl-mím vzdialený anjelmi

Stretnutie kresťanov 6-tich národov ...

v Bratislave – evanjelické SB v maďarskom jazyku

Káže: János Ittész – vedúci biskup Magyarországi Evangélikus Egyház

3. o 9.30 hod.: Nový evanjelický kostol v Bratislave – slovenská evanjelická liturgia

Káže: Johannes Friedrich – biskup Evangelisch Lutherische Kirche in Bayern (Bavorsko)

4. Kaplnka Univezitného pastoračného centra Bratislava – nemecké mládežnícke SB

Adresa: Mlynská dolina, Bratislava

5. Evanjelický dom starostlivosti (bývalá Evanjelická nemocnica) Bratislava – evanjelické SB v jazyku esperanto

Adresa: Partizánska 2, Bratislava
Spracované podľa materiálov Generálneho biskupského úradu ECAV na Slovensku, ktorý je organizátorom podujatia. Organizátor si vyhradzuje právo na prípadné nevyhnutné zmeny.

pradie len aurou zahreje
kamene nežné sú v ráne
my máme tajomstvá hravé
ja spamäti viem ho zasvieti
on láme pokúšané dlane
tam hriechy nemé sú a dávne
dnes Boh dýcha mi do tváre.

V tme

V tme dotýkam sa ťa Boh môj neznámy
cnie sa mi tvoj tieň v spánku ma popáli
nedá mi mier v sebe vzal si ma niekam
k riekam do krajiny tiel kde niet dvier.

(autorka sprevádza psychicky choré deti)

Letné tábory

Detský denný tábor I.

30.6.- 4.7. 2008

(každý deň od 7.30 do 16.30 hod.)

Detský denný tábor II.

18.8.-22.8. 2008

(každý deň od 7.30 do 16.30 hod.)

Veková kategória: deti vo veku 6 -11 rokov

Miesto konania: Bratislava, Konventná 15 (Staré lýceum)

Prihlášky: www.ecavba.sk (tábory 2008), je možné prihlásiť sa aj mailom: konventna.ba@ecav.sk

Účastnícky poplatok: 400,- Sk/osoba (v cene je obed, pitný režim, vstupenka do múzea)

Program: biblické zamyslenia, piesne, hry, návšteva múzea, workshopy, skákací hrad (I. termín), športové aktivity

Kontakt: Mgr. Martin Kováč – zborový katechéta, tel.: 0904/159536

Medzinárodný slovensko – francúzsky tábor pre mládež

19.-26.7.2008

(príde 23 Francúzov; počet účastníkov zo Slovenska je limitovaný na 20 osôb)

Miesto konania: Matejková pri Brezovej pod Bradlom, Misijné stredisko Ev. cirkvi
Veková kategória: 13 - 18 rokov, pričom znalosť francúzskeho jazyka nie je podmienkou

Účastnícky poplatok: 2.200,- Sk/osoba (v cene je doprava, strava a ubytovanie v chatkách)

Motto tábora: „Bratstvo bez hraníc“

Kontakt (info a prihlášky):

Ria Ölvecká: molvecka@yahoo.com

Tábor pre mladší dorast

2.-9.8. 2008

Veková kategória: deti vo veku 12-15 rokov

Miesto konania: Matejková pri Brezovej pod Bradlom, Misijné stredisko Ev. cirkvi
Prihlášky: posielat' na: Ev. a. v. farský úrad, Konventná 11, 811 03 Bratislava
Účastnícky poplatok: 1.990,- Sk/osoba (v cene je ubytovanie, strava 5x denne, doprava)

Program: hry, výlety, športové aktivity, biblické zamyslenia, piesne, workshopy, semináre

Kontakt: Mgr. Martin Kováč – zborový katechéta, tel.: 0904/159536

Rodinný tábor ROSA: Päť jazykov lásky 19. – 26.6. 2008

(začína sa večerou a končí obedom)

Miesto konania: Ranč YFC, Svarín, Kráľova Lehota

Podujatie je určené pre manželov, pre rodiny s deťmi

Prihlášky a info:

Alena Popiková: 0918 474 489

Účastnícky poplatok v Sk/osoba:

Ubytovanie: 150,-Sk/noc/osoba, aj každé dieťa, ktoré bude spať na posteli

Strava: 300,-Sk/plna penzia/osoba

detská porcia je polovica ceny

Daň z ubytovania: 15,-SK/noc/osoba,

aj malé bábätká, každý účastník.

Obsah podujatia:

Program pre deti: -Zobúdzanie chrobáčikov – besiedka

- aktivity pre deti k danej téme z besiedky

- hry, súťaže

Program pre manželov, rodičov:

- večerné témy: 5 jazykov lásky

- modlitebný večer za rodiny